

KORONAVIRUS, UUDENMAAN ERISTYS JA POLIISI

Helsingin Sanomien poliisia ja Uudenmaan liikkumisrajoitusta koskeva uutisointi koronakeväänä 2020

Maijastiina Tammisto
11/2020

Tiivistelmä

Tekijä(t)	Tutkinto
Maijastiina Tammisto	Poliisi (AMK)
Julkaisun nimi Koronavirus, Uudenmaan eristys ja poliisi. Helsingin Sanomien poliisia ja Uudenmaan liikkumisrajoitusta koskeva uutisointi koronakeväänä 2020	Julkisuusaste Julkinen
Ohjaaja	Opinnäytetyön muoto
Antti Jääskeläinen	tutkimuksellinen
Tiivistelmä	
<p>Kevättalvella 2020 Suomessa todettiin koronaviruspandemiasta johtuen poikkeustila. Suurin osa Suomessa esiintyneistä tartunnoista oli todettu Uudellamaalla. Epidemian rajaamiseksi ja muun muassa tehohoitoa paikkojen turvaamiseksi Uudenmaan maakunta eristettiin. Poliisi oli rajoituksen toimeenpanija. Historiallinen tilanne sai huomattavaa mediajulkisuutta.</p> <p>Poliisin tavoitteena on parempi näkyvyys ja tässä yhteydessä viestinnän merkitys on kiistaton. Joukkoviestimien osalta poliisin tavoitteena on ollut muun muassa poliisin omien materiaalien kattavampi käyttäminen sekä haluttujen viestien parempi näkyvyys. Yhteyden pidon lisäksi poliisin mediajulkisuus edellyttää myös mediaseurantaa.</p> <p>Tässä opinnäytetyössä seurattiin Uudenmaan maakunnan liikkumisrajoitusta sekä poliisia koskevaa uutisointia Helsingin Sanomien näköislehdissä. Mediaseurannan avulla pyrittiin selvittämään, mitkä asiat ylittivät uutiskynnyksen, miten niistä uutisoitiin ja minkälainen julkisuuskuva poliisille uutisoinnista jäi.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Aineiston keruu ja analysointi tehtiin mediaseurannan ja sisällönanalyysin avulla. Varsinkin eristyksen alku- ja loppuvaiheessa poliisi sai huomattavaa julkisuutta. Poliisin rooli operaation johtajana ja toteuttajana tuotiin asiapitoisessa uutisoinnissa selkeästi esille. Sävyltään neutraali tai jopa positiivinen uutisointi toi esille poliisin oman viestinnän merkittävyyden sekä median roolin viranomaistiedon välittäjänä. Antamalla haastatteluja, pitämällä tiedotustilaisuuksia sekä tekemällä tiedotteita poliisi itse varmisti näkyvyytensä ja positiivisen mediajulkisuutensa historiallisestikin poikkeuksellisen tilanteen yhteydessä.</p>	
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja -vuosi
57	marraskuu 2020
Avainsanat	
mediaseuranta, viestintä, poliisi, liikkumisrajoitus, valvonta	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
1.1 Aineiston rajaus ja tutkimuskysymykset.....	4
1.2 Johdannosta pohdintaan	4
2 KORONAKEVÄT – TAUSTAA UUDENMAAN ERISTYKSELLE ...	5
2.1 Koronavirus	5
2.2 Valmiuslaki ja poikkeusolot.....	6
2.2.1 Valmiuslaki	6
2.2.2. Poikkeusolot ja valmiuslain käyttöönotto.....	7
2.2.3. Koronavirus ja valmiuslaki.....	8
2.2.4 Valmiuslaki, poikkeusolot ja poliisi.....	8
2.3 Uudenmaan eristys - Uudenmaan liikkumisrajoitukset.....	9
2.3.1 Toimivaltuuksien käyttämisestä	11
2.3.2 Rajoitusten sisältö	11
2.3.3 Liikkumisrajoitusten kumoaminen	12
3 TYÖN TEOREETTINEN PERUSTA JA TUTKIMUSMENETELMÄT	12
.....	12
3.1 Kvalitatiivinen tutkimus.....	12
3.2 Sisällönanalyysi	13
3.2.1 Mediaseuranta	14
4 KÄSITTEET	15
4.1 Viestintä, journalismi ja julkisuus.....	15
4.2 Poliisin viestintä.....	16
4.2.1 Viestinnän tarve	17
4.2.2 Poliisi ja mediajulkisuus	18
4.2.3 Viestinnän seuranta ja arviointi	18
4.2.4 Maine.....	18
4.2.5 Luottamus poliisiin.....	19
5 AIEMPI TUTKIMUS	19

	2
6 TYÖN AINEISTO JA AINEISTON RAJAUS	20
7 AINEISTO JA SEN ANALYYSI	21
7.1 ”Mitä liikkumisrajoitukset tarkoittaisivat?”	22
7.2 ”Hallitus valmistele Uudenmaan eristämistä”	24
7.3 ”Hallitus: Uudenmaan rajat menevät kiinni”	26
7.4 ”Tiesulut Suomessa kaipaavat hyvät perustelut”	27
7.5 ”Mitä Uudenmaan sulkemisella tarkoitetaan”	28
7.6 ”Poliisit ja sotilaat valmiina sulkemaan Uudenmaan”	30
7.7 ”Eduskunta hyväksyi Uudenmaan eristämisen”	32
7.8 ”Uusimaa opettelee eloa rajan takana”	34
7.9 ”Yli tuhat käännyttiin Uudenmaan rajalta”	36
7.10 ”Kolmos- ja Nelostielle kertyi jonoa”	38
7.11 ”Liikenne vähentyi huomattavasti”	40
7.12 ”Sulun jatkoa olisi työlästä perustella”	41
7.13 ”Poliisi käännytti lähes 300 autoa Uudenmaan rajalta”	43
7.14 ”Poliisi käännytti rajalta useita hupiajajelijoita”	45
7.15 ”Milloin Uudenmaan eristys päättyy?”	47
7.16 ”Uudenmaan rajat avautuivat ilman suurta dramatiikkaa”	48
7.17 ”Poliisi jakoi perusteettomia sakkoja Uudenmaan rajalla”	50
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	51
9 POHDINTAA	56

LÄHTEET

1 JOHDANTO

Alkuvuodesta 2020 elettiin maailmalla hyvin poikkeuksellista aikaa. Kiinan Wuhanin maakunnasta lähtenyt koronavirus levisi maailmanlaajuisesti pandemiaksi. Tartuntatautilitilanteen vuoksi maaliskuussa 2020 Suomessa todettiin poikkeustila ja otettiin käyttöön poikkeusoloja varten laadittu valmiuslaki. Suomessa suurimmat koronaviruksen tartuntamäärät todettiin Uudenmaan maakunnassa. Epidemian hillitsemiseksi, sen leviämisen estämiseksi ja terveydenhuollon resurssien turvaamiseksi Suomen hallitus teki valmiuslain mukaisen päätöksen Uudenmaan maakunnan liikkumisrajoituksesta 27.3.2020.

Liikkumisrajoitus toteutettiin tiesuluin sekä juna- ja lentoliikennettä valvomalla. Rajoitusta valvova viranomainen oli poliisi ja puolustusvoimat antoi poliisille virka-apua. Historiallisestikin poikkeuksellisena asiana Uudenmaan liikkumisrajoitus ja sen toteuttaminen herätti myös median kiinnostuksen.

Poliisin viestintä – Nykytila, strategia ja kehittämisalueet 2015-2018 raportin mukaan poliisin on panostettava näkyvyyteen. Viestinnän vaikuttavuutta tulee parantaa sekä ylläpitää ja lisätä poliisin näkyvyyttä viestinnän keinoin. Viestintä perustuu vastaanottajan tarpeisiin ja poliisin omiin strategisiin tavoitteisiin ja sillä pyritään muun muassa vaikuttamaan vastaanottajan tietoihin sekä käyttäytymiseen. (Poliisin viestintäpäällikköverkosto ym. 2015, 10.) Poliisin viestintästrategia päivitettiin 2015 ja samassa yhteydessä viestintä liitettiin muihin poliisin toimintaa ohjaaviin ylempiin asiakirjoihin. Viestinnän merkitys on poliisissakin kiistämätön.

Poliisin viimeisen viestintästrategian (2015) mukaan poliisinkin mediajulkisuus on yhteydenpitoa mediaan ja mediaseurantaa. Viestintästrategiassa asetettiin mediaan kohdistuvia kehittämisalueita, joiden tavoitteina oli muun muassa poliisin omien materiaalien kattavampi käyttäminen sekä haluttujen viestien parempi näkyvyys joukkoviestimissä. (Poliisin viestintäpäällikköverkosto ym. 2015; 33,43.) Vaikka mediaseurantaa ja viestinnän arviointia sekä seurantaa korostetaan, on poliisin medianäkyvyyteen liittyviä tutkimuksia ja tehty Suomessa suhteellisen vähän.

1.1 Aineiston rajaus ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyössäni tartuin ajankohtaiseen ja historiallisesti hyvinkin poikkeukselliseen aiheeseen – Uudenmaan maakunnan liikkumisrajoituksen poliisia koskevaan uutisointiin. Ajankohtaisuudessaan ja ainutlaatuisuudessaan aihe on mielenkiintoinen. Laajan mediakiinnostuksen johdosta ja aineistoni luotettavuuden takaamiseksi päädyin rajaamaan aineistoni Helsingin Sanomien näköislehtien uutisointiin. Aineiston rajaamista käsitellen tarkemmin luvussa 6.

Tutkimuskysymykset

Työni tavoitteena oli selvittää, mitä asioita poliisista Uudenmaan liikkumisrajoitukseen liittyen uutisoitiin, miten asiat kerrottiin ja miten paljon poliisin omalle ulkoiselle viestinnälle annettiin sijaa. Pohdin työssäni myös uutisoinnin sävyä, onko se poliisia kohtaan negatiivista, neutraalia vai positiivista. Myös aiheeseen liittyvät lehtikuvat saavat pohdinnassani oman huomionsa. Yhtenä tutkimukseni teemoista halusin ottaa esille sen, miten paljon poliisin oma ulkoinen viestintä: tiedotteet ja haastattelut, saivat mediassa jalansijaa.

Pääasiallisina kysymyksinä tutkimuksessani olivat siis kysymykset: kuinka monta poliisia ja Uudenmaan eristystä koskevaa uutisointia tarkasteluajankohtana Helsingin Sanomien näköislehdissä esiintyi; oliko uutisointi negatiivista, positiivista vai neutraalia ja millä tavalla poliisin oma viestintä uutisoinnissa näkyi. Laajempaan tutkimuskysymyksenä lähdin selvittämään sitä, mitä uutisoinnissa kaiken kaikkiaan kerrottiin.

1.2 Johdannosta pohdintaan

Tämän johdantokappaleen jälkeen kerron tarkemmin siitä, miten koronaviruspandemia johti Uudellemaalle asetettuun liikkumisrajoitukseen. Tarkoitukseni on avata käsitteitä koronavirus, valmiuslaki, poikkeusolot sekä Uudenmaan liikkumisrajoitus ja samalla pyrin luomaan pohjaa sille uutisoinnille, mitä työssäni analysoin. Tämän jälkeen on vuorossa työn teoreettinen perusta, tutkimusmenetelmät ja käsitteet sekä aiempi tutkimus. Varsinaisen teoreettisen osuuden jälkeen alkaa perehtyminen tutkimusaineistoon. Aineistolle ja aineiston

rajaukselle on oma lukunsa, jonka jälkeen siirryn varsinaisen aineiston pariin ”aineisto ja sen analyysi” kappaleessa. Aineiston käsittelen uutisointi kerrallaan. Johtopäätöksiä koskevassa luvussa teen pohdintaa koko aineiston pohjalta. Viimeisenä kappaleena on pohdintaosuus, jossa otan kattavasti esille myös työn luotettavuusarviointia.

2 KORONAKEVÄT – TAUSTAA UUDENMAAN ERISTYKSELLE

2.1 Koronavirus

Koronavirukset ovat suuri joukko sekä ihmisillä, että eläimillä todettuja viruksia, jotka aiheuttavat ihmisellä yleensä lievän hengitystietulehduksen (THL 2020). Joulukuussa 2019 Kiinan Wuhanin maakunnassa sai alkunsa tuntemattoman koronaviruksen aiheuttama epidemia. Taudinaiheuttajavirus nimettiin SARS-CoV-2-virukseksi ja Maailman terveysjärjestö WHO nimesi sen aiheuttaman taudin 11.2.2020 COVID-19-taudiksi. COVID-lyhenne tulee sanoista Coronavirus disease. (Anttila 2020; WHO, Rolling updates on coronavirus disease, 2020). COVID-19-tauti levisi maailmanlaajuisesti ja WHO julisti koronavirusepidemian maanosien yli ulottuvana epidemiana pandemiaksi 11.3.2020 (Anttila 2020: Duodecim 2020).

Suomessa sosiaali- ja terveysministeriö määritteli COVID-19-taudin 13.2.2020 yleisvaaralliseksi tartuntataudiksi (Vainio 2020). Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL määrittelee tartuntataudin yleisvaaralliseksi, jos sen tarttuvuus on suuri, tauti on vaarallinen ja sen leviäminen voidaan estää sairastuneeseen, taudinaiheuttajalle altistuneeseen tai tällaiseksi perustellusti epäiltyyn henkilöön kohdistuvilla toimenpiteillä (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 28.4.2020).

Suomessa ensimmäinen SARS-CoV-2 koronavirustartunta vahvistettiin kiinalaisturistilla 28.1.2020 (Tartunta varmistui koronavirukseksi. Helsingin Sanomat 28.1.2020). Uudenmaan liikkumisrajoituksen astuessa voimaan 28.3.2020 Suomessa oli todettu 1167 koronavirustartuntaa ja 9 viruksesta johtuvaa kuolemaa. Maailmalla todettuja tartuntoja oli tuolloin 593417 ja kuolleita 27200. (Havaittuja tartuntoja päivässä. Helsingin Sanomat. 29.3.2020.)

Laajasti leviävä koronavirus ja sen aiheuttama COVID-19-tauti johtivat Suomessa tilanteeseen, jossa hallitus totesi yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa. Poikkeusolojen johdosta päädyttiin ottamaan käyttöön valmiuslaki. (Hakala 2020.)

2.2 Valmiuslaki ja poikkeusolot

Suomen perustuslain (731/1999) 7 §:n mukaan, jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Näiden perusoikeuksien turvaaminen on julkisen vallan tärkeimpiä tehtäviä. Välittömien uhkatilanteiden hoitamisen lisäksi viranomaisten on varauduttava myös erilaisiin kuviteltavissa oleviin uhkiin. Suomalainen kriisilainsäädäntö pohjautuu perustuslaintasoiisiin säännöksiin. Perustuslain 23 §:ssä säädetään poikkeusolojen perusoikeuksista. Perusoikeuksista voidaan poikkeusoloissa poiketa, mutta ainoastaan tilapäisesti ja jos tilanne sitä välttämättä edellyttää. Näiden tilapäisten poikkeamien tulee lisäksi olla Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisia. (Aine, ym. 2011, 3-12.) Nykyinen suomalainen kriisilainsäädäntö sisältää kaksi poikkeusoloja varten säädettyä yleislakia: puolustustilalain ja *valmiuslain* (Eml. 131).

2.2.1 Valmiuslaki

”Tämän lain tarkoituksena on poikkeusoloissa suojata väestöä sekä turvata sen toimeentulo ja maan talouselämä, ylläpitää oikeusjärjestystä, perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia sekä turvata valtakunnan alueellinen koskemattomuus ja itsenäisyys”

-valmiuslaki (1552/2011)1§

Suomen perustuslaki antaa kriisilainsäädännölle lähinnä kehykset ja tarkempi sääntely tapahtuu laintasolla (Heikkonen ym. 2018, 18). Suomalaisen mallin mukaan poikkeusoloissakin pyritään toimimaan normaaleilla yhteiskunnan menettelytavoilla ja viranomaisten toimivaltuuksilla niin pitkään kuin se vain suinkin on mahdollista. Vain, jos tilanne ei pysy hallinnassa viranomaisten tavanomaisin toimivaltuuksin, voidaan ottaa käyttöön valmiuslain mukaiset toimivaltuudet. (Aine, ym. 2011, 136.)

Suomen nykyinen valmiuslaki (1552/2011) vahvistettiin joulukuussa 2011 ja se astui voimaan 1.3.2012. Valmiuslailla pyritään varmistamaan väestön turvallisuus ja elinmahdollisuudet sekä yhteiskunnan toimivuus poikkeusoloissa. Uudistetussa valmiuslaissa oli uutta se, että myös hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti voi johtaa valmiuslaissa olevien toimivaltuuksien käyttämiseen. (Oikeusministeriö 2011. Uusi valmiuslaki voimaan maaliskuun alusta.) Nykyistä valmiuslakia, kuten sen vuonna 1991 voimaan astunutta edeltäjääkään ei ole koskaan aiemmin jouduttu käytännössä soveltamaan. Valmiuslaki on ensisijaisesti tarkoitettu käytettäväksi muihin kuin sotilaallisiin poikkeusoloihin, joihin sovelletaan pääasiassa puolustustilalakia. Soveltamisalaltaan koko Suomen kattava valmiuslaki sisältää pääasiassa poikkeusoloissa tarvittavia viranomaisten toimivaltuussäännöksiä ja valtuuksien käyttöön liittyviä menettelysäännöksiä. Lain soveltaminen edellyttää poikkeusolojen olemassaoloa ja toteamista. (Aine, ym. 2011, 131-133.)

2.2.2. Poikkeusolot ja valmiuslain käyttöönotto

Valmiuslain käyttöönotto tapahtuu niin, että poikkeusoloissa valtioneuvosto antaa valmiuslain käyttöönottoasetukset ja eduskunta päättää jäävätkö asetukset voimaan vai onko ne kumottava (Eduskunta 2020). Käyttöönottoasetuksissa on muun muassa mainittava, miltä osin lain mukaisia toimivaltuuksia voidaan soveltaa (Edilex 2020.) Ennen käyttöönottoasetusten antamista Suomen hallituksen tulee yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa todeta Suomen olevan poikkeusoloissa (valmiuslaki 6 § 1mom.).

Valmiuslain (1552/2011) 3 §:n mukaan poikkeusoloja ovat:

”1) Suomeen kohdistuva aseellinen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettava hyökkäys ja sen välitön jälkitila;

2) Suomeen kohdistuva huomattava aseellisen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavan hyökkäyksen uhka, jonka vaikutusten torjuminen vaatii tämän lain mukaisten toimivaltuuksien välitöntä käyttöön ottamista;

3) väestön toimeentuloon tai maan talouselämän perusteisiin kohdistuva erityisen vakava tapahtuma tai uhka, jonka seurauksena yhteiskunnan toimivuudelle välttämättömät toiminnot olennaisesti vaarantuvat;

4) erityisen vakava suuronnettomuus ja sen välitön jälkitila; sekä

5) vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti.”

2.2.3. Koronavirus ja valmiuslaki

Sosiaali- ja terveysministeriö määritteli 13.2.2020 COVID-19-taudin (koronavirus) yleisvaaralliseksi tartuntataudiksi (Vainio 2020) ja 16.3.2020 Suomen hallitus yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa totesi Suomen olevan valmiuslain 3 §:n 5 momentin mukaisissa poikkeusoloissa (Eduskunta 2020). Poikkeusolokin oikeuttaa poikkeuksellisten toimivaltuuksien käyttämiseen vain silloin, kun viranomaisten normaalioloissa käyttämät valtuudet eivät riitä tilanteen hallitsemiseksi (Eduskunta 2020, pöytäkirja Täysistunto). Valmiuslain (1552/2011) 2 §:n mukaan valmiuslaissa säädetään juuri viranomaisten toimivaltuuksista poikkeusolojen aikana, sekä viranomaisten varautumisesta poikkeusoloihin.

Suomen hallitus teki linjaukset ja antoi valmiuslain käyttöönotto- sekä soveltamisasetukset eduskunnalle 17.3.2020. Sitten käyttöönottoasetuksiin ja soveltamisasetuksiin liittyviä muutoksia ja uusia käyttöönottoasetuksia ja niiden kumoamisia on annettu eduskunnalle useita kertoja. (Eduskunta 2020.)

Valmiuslain käyttöönoton myötä hallitus linjasi toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on suojata väestöä sekä turvata yhteiskunnan ja talouselämän toiminta. Jo sitä ennen hallitus oli päättänyt suosituksista ja varautumisesta, jotka koskivat muun muassa taloudellista varautumista, suosituksista ulkomaanmatkailuun, työpaikoille ja lähikontakteihin, varautumista sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä varautumista mahdollisiin laajempiin rajoittamistoimenpiteisiin. (Eduskunta 2020.)

2.2.4 Valmiuslaki, poikkeusolot ja poliisi

Normaalioloissa poliisin toimivaltuudet on pääosin määritelty poliisi-, esitutkinta- ja pakkokeinolaissa. Poliisilaki (872/2011) sisältää poliisin päivittäistä toimintaa koskevat yleiset säännökset ja periaatteet. (Sisäministeriö 29.4.2020.) Kevättalven 2020 poikkeusoloissa hallituksen linjaamat toimenpiteet saatettiin voimaan valmiuslain,

tartuntatautilain sekä muun lainsäädännön mukaan. Poikkeusoloissakin poliisi soveltaa pääasiassa normaaliolojen lainsäädäntöä, mutta antaa muille viranomaiselle myös tarvittaessa virka-apua valmiuslain (1552/2011) 125 §:n ja tartuntatautilain (1227/2016) 89 §:n perusteella.

Valmiuslaki (1552/2011) asettaa poliisille varautumisvelvollisuuden, jonka mukaan poliisin yhtenä valtion viranomaisena tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa (Valmiuslaki 12 §). Valmiussuunnittelun ja varautumisen lisäksi valmiuslain 125 §:ssä säädetään virka-avusta, jota poliisin tulee valmiuslain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten täytäntöönpanossa tarvittaessa antaa lain täytäntöönpanosta vastaavalle viranomaiselle. Valmiuslaissa on lisäksi poliisin toimintaa tukevia säädöksiä, kuten muun muassa tehtävien asianmukaisen hoidon turvaamista ja materiaalisen valmiuden tehostamista koskevat säädökset. Valmiuslaki sisältää myös eri alojen työvelvollisuutta koskevia säädöksiä, mutta toistaiseksi valmiuslain käyttöönottoasetuksissa otettiin esille vain terveydenhuollon henkilökunnan työvelvollisuus (Valtioneuvoston viestintäosasto 2020).

Valmiuslaki ja sen käyttöönotto- ja soveltamisasetukset eivät muuta poliisitoiminnan ydintä. Poliisihallituksen tiedotteessa 17.3.2020 poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen kertoi poliisin toiminnan keskittyvän valmiuslain käyttöönoton myötä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen ja turvallisuuden takaamiseen painottamalla samalla kuitenkin hälytystehtävien hoitamista. Kolehmaisen mukaan hallituksen selkeät linjaukset tukivat sitä, että poikkeusolojen aikana poliisi turvaa riittävän toimintakyvyn ja riittävän määrän henkilöstöä ydintehtäviinsä. Poikkeusoloissa poliisi antaa myös virka-apua, jos virka-apua pyytävän hallintoviranomaisen omat keinot eivät riitä. (Poliisihallitus 2020.) Poliisi on varautunut toimivaltuuksiensa rajoissa hoitamaan Valtioneuvoston tekemiä, koronavirustilanteeseen liittyviä päätöksiä (Poliisi 29.4.2020, Poliisin toiminta ja oma varautuminen).

2.3 Uudenmaan eristys - Uudenmaan liikkumisrajoitukset

Kevättalvella 2020 vallinnut koronaviruspandemia teki tuhojaan maailmalla (mm. Italian ja Espanjan tartunta- ja kuolleisuusluvut maaliskuussa 2020). Suomessa maaliskuussa 2020

epidemian keskus oli Uudellamaalla. Epidemian hillitsemiseksi, leviämisen estämiseksi ja terveydenhuollon resurssien turvaamiseksi Suomen hallitus teki historiallisestikin poikkeuksellisen päätöksen liikkumisen rajoittamisesta.

Valtioneuvosto antoi 27.3.2020 eduskunnan käsiteltäväksi asetuksen, jolla oli tarkoitus alkaa soveltaa valmiuslain (1552/2011) 118 §:ssä määriteltyjä liikkumisrajoituksia Uudenmaan maakunnan alueella (Eduskunta 2020, Valtioneuvoston asetus 27.3.2020). Valmiuslain liikkumis- ja oleskelurajoituksia koskevan 118§:n mukaan tietyissä poikkeusoloissa valtioneuvoston asetuksella voidaan tilapäisesti kieltää oikeus oleskella ja liikkua tietyllä paikkakunnalla tai alueella tai rajoittaa oleskelua tai liikkumista, jos se on välttämätöntä ihmisten henkeä tai terveyttä uhkaavan vakavan vaaran torjumiseksi. Nämä rajoitukset voivat olla voimassa enintään kolme kuukautta kerrallaan. (Valmiuslaki 118§.)

27.3.2020 Eduskunta teki täysistunnossaan päätöksen, että valtioneuvoston liikkumisrajoituksia koskeva asetus saa jäädä voimaan. Perustana eduskunnan päätökselle oli perustuslakivaliokunnan mietintö (PeVM 8/2020 vp – M 9/2020 vp). Perustuslakivaliokunnan mietinnön mukaan liikkumisrajoitusten käyttöönoton tarkoituksena on valtioneuvoston perustelumuistion mukaan rajoittaa ja hidastaa virustartunnan leviämistä siten, että tartunnasta seuraava tautitaakka on väestössä samanaikaisesti mahdollisimman pieni. Valtioneuvoston mukaan tartuntatautilain mahdollistamat ensisijaiset rajoitustoimenpiteet eivät ole riittävästi hidastaneet viruksen leviämistä väestössä. Valtioneuvoston perustelumuistiossa esitetyn tilannearvion mukaan liikkumisrajoitusten käyttöönotto on välttämätöntä epidemian etenemisen hillitsemiseksi, jotta terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyky ja mahdollisuus tehohoitoon saadaan turvattua. Perustelumuistion mukaan liikkumisrajoitukset ovat välttämättömiä, koska virus kulkee ihmisten mukana eikä muuta keinoa sen leviämisen estämiselle Uudeltamaalta muualle Suomeen ole. Perustuslakivaliokunnan mukaan terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyvyn säilyttäminen pandemian aikana on perusoikeusjärjestelmän näkökulmasta erittäin painava peruste, jolla on yhteys muun muassa perustuslain (731/1999) 7§ 1 momentin julkisen vallan velvollisuuteen turvata jokaisen oikeus elämään. (Perustuslakivaliokunta 2020, Valtioneuvoston kanslia 27.3.2020.)

Liikkumisrajoituksia pohtiessaan perustuslakivaliokunta otti Suomen perustuslain ja valmiuslain lisäksi huomioon myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan artikkelit liikkumisvapaudesta (Euroopan ihmisoikeussopimuksen 4.

lisäpöytäkirjan 2 artikla, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 45 artiklan 1 kohta). Valmiuslain käyttöönotolle pandemiatilanteessa osoitettavat erittäin painavat tavoitteet turvata terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyky ja ihmisten henkeen ja terveyteen kohdistuvien vakavien uhkatekijöiden torjunta huomioon ottaen pidettiin perustuslakivaliokunnan mukaan liikkumisvapauden rajoitusten käyttöönottoa Uudenmaan alueella hyväksyttävänä, mutta myös välttämättömänä. Käyttöönottoasetuksessa liikkumisrajoitukset oli myös rajattu kestäväksi 19.4.2020 asti, jota pidettiin perustuslakivaliokunnassa suhteellisen lyhyenä aikana. Perustuslakivaliokunta kuitenkin korosti mietinnössään, että epidemiatilanteen muuttuessa niin, että liikkumisrajoitukselle ei ole enää oikeudellisia perusteita tai ne ovat muuttuneet, rajoitusta tulee muuttaa tai asetus kumota. (Perustuslakivaliokunta 2020.)

2.3.1 Toimivaltuuksien käyttämisestä

Perustuslakivaliokunnan mietinnön mukaan toimivaltainen viranomainen liikkumisrajoitusten valvonnassa on poliisi. Valvonnan tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi ainakin puolustusvoimilta pyydettyä virka-avulle katsottiin olevan tarvetta. Valiokunta kiinnitti erityistä huomiota poliisilain (872/2011) 1 luvun 2-5 §:ssä perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittamisesta, suhteellisuusperiaatteesta, vähimmän haitan periaatteesta ja toimivallan käytön tarkoitussidonnaisuudesta säädettyyn eli lähtökohtaisesti poliisi valvoisi rajoituksia ensisijaisesti neuvoin, kehotuksin ja käskyin. (Perustuslakivaliokunta 2020.) Liikkumisen syystä tuli poliisin pyynnöstä antaa selvitys (Valtioneuvoston viestintäosasto 28.3.2020).

2.3.2 Rajoitusten sisältö

Uudenmaan liikkumisrajoitukset tulivat voimaan 28.3.2020 ja niiden oli tarkoitus olla voimassa 19.4.2020 asti. Rajoitusten mukaisesti Uudenmaan asukkaiden oli pysyttävä maakunnan alueella, eivätkä muiden maakuntien asukkaat voineet käydä Uudellamaalla. Koti- tai asuinpaikkakunnalle oli kuitenkin jokaisella oikeus palata. Rajoitus ei koskenut tavaraliikenteen kulkua tai Uudenmaan sisäistä liikkumista. Liikkumisrajoituksia ei myöskään sovellettu, mikäli liikkuminen oli välttämätöntä esimerkiksi viranomaistoiminnassa, työn, opiskelun, varusmiespalveluksen, lähiomaisen hoivan tarpeen,

kuoleman, lapsen tapaamisoikeuden toteuttamisen tai niihin merkitykseltään rinnastettavan painavan henkilökohtaisen syyn vuoksi. (Valtioneuvoston viestintäosasto 28.3.2020.)

2.3.3 Liikkumisrajoitusten kumoaminen

Hallitus kumosi Uudenmaan maakunnan ja muiden maakuntien väliset liikkumisrajoitukset 15.4.2020. Sosiaali- ja terveysministeriön sekä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen epidemiatilanteen arvioiden mukaan liikkumisrajoitusten jatkamiselle ei katsottu enää olevan oikeudellisia perusteita. (Valtioneuvoston viestintäosasto 15.4.2020.) Liikkumisrajoitusten kumoamisasetuksessa (VNK/2020/52) valtioneuvosto totesi, että 14.4.2020 saamansa tilannekatsauksen perusteella epidemiatilanne oli muuttunut siten, ettei Valmiuslain 118§:n mukaiset liikkumisrajoitukset olleet enää välttämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi, eikä liikkumisrajoituksille ollut näin ollen enää oikeudellisia perusteita. Valtioneuvosto katsoi, että liikkumisrajoitusten käyttöönotto- ja soveltamisasetus olisi kumottava välittömästi kumoamisasetuksen voimaantulon 15.4.2020 jälkeen. (Valtioneuvoston kanslia 2020.)

3 TYÖN TEOREETTINEN PERUSTA JA TUTKIMUSMENETELMÄT

Opinnäytetyöni perustuu pääasiassa kvalitatiiviseen tutkimukseen ja sisällönanalyysiin teemoittelun ja tyypittelyn avulla. Sanallisesti kuvatun aineiston lisäksi tarkoitukseni on tuoda esille myös aineistosta ilmi tulleita numeerisia määreitä, esimerkkeinä tästä artikkeleiden määrä ja kuinka monta kertaa tietyt asiat aineistossa esiintyvät. Myös aineistoon liittyvä kuvamateriaali sekä kirjoitusten sijainti lehdessä ovat oleellisilta osin tarkastelun alla.

3.1 Kvalitatiivinen tutkimus

Karkeasti määriteltynä kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusmenetelmä on aineistonkeruumenetelmä. Kerättävä ja analysoitava aineisto voi olla kuvallista, kirjallista tai äänimateriaalia. (Eskola ym. 1998, 15.) Laadullisen tutkimuksen tarkoitus on ilmiön ymmärtäminen ja ilmiön koostumuksen sekä sen osien ja niiden vuorovaikutussuhteiden

tutkiminen. Tutkimuksen keskiössä on siis ymmärrys jostakin ilmiöstä. (Kananen 2013, 26.) Laadullisessa tutkimuksessa edetään käytännöstä teoriaan avoimien kysymysten ja teemojen avulla. Vastaukset kysymyksiin ovat pääosin kerronnallisia eli narratiivista kirjoitusta. (Kananen 2013, 24.)

Tässä opinnäytetyössä tarkoitukseni oli tehdä mediaseurantaa ja analysoida näköislehdistä keräämäni aineistoa. Laadullisessa tutkimuksessa tutkijalla ei yleensä ole selkeitä ennakkoletuksia tutkimuksensa kohteesta tai tutkimuksen tuloksista toisin sanoen tutkimus on hypoteesitonta (Eskola ym. 1998, 19; Saaranen-Kauppinen ym. 2009, 13). Yksinkertaistettuna tämä tarkoittaa sitä, että tutkimuksessani en lähde testaamaan jotakin tiettyä teoriaa tai sen toimivuutta, vaan odotan oppivani uutta ja tekeväni jopa yllättäviä havaintoja tätä opinnäytetyötä tehdessäni (Saaranen-Kauppinen ym. 2009, 13-14).

Laadullisessa tutkimuksessa tutkittava aihe on tutkijalle monesti jollain tapaa entuudestaan tuttu ja asioista ja ilmiöistä on olemassa ennako-olettamia (Eskola ym. 1998, 19-20). Tässä opinnäytetyössä aihe on poliisityön näkökulmasta opinnäytetyön tekijälle tuttu, ja saattaa näin ollen aiheuttaa joitakin ennako-olettamia. Tutkimuksen teossa nämä ennako-olettamat tulisi kuitenkin huomioida. Aineiston pääasiallinen tarkoitus on kuitenkin antaa uutta potkua ja uusia näkökulmia opinnäytetyöntekijän ajattelulle (Eskola ym. 1998, 18-19).

3.2 Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysi on yleensä tekstianalyysia, jossa tarkastellaan kirjallisia tai sellaiseksi muutettuja aineistoja. Sisällönanalyysissä pidetään tärkeänä muun muassa saadun julkisuuden määrää ja sävyä. (Tuomi ym. 2009, 91-92 ja 105.) Opinnäytetyössäni pyrin selvittämään poliisiorganisaation Uudenmaan eristämisen aikaista julkisuuden määrää ja kirjoitusten sisältöä sekä niiden sävyä.

Sisällönanalyysillä pyritään järjestämään kerätty aineisto ja aineistoa analysoimalla pyritään saamaan siihen selkeyttä. Tavoitteena tässä on aineiston tiedonsisältöarvon lisääminen, jotta aineistosta voidaan tehdä mahdollisimman luotettavia johtopäätöksiä ja tuloksia. Pyrkimyksenä on muodostaa aineistosta selkeä ja johdonmukainen kokonaisuus, joka sisältää mediaseurannan ajalta saadut tulokset (Tuomi ym. 2009 107-108.)

Aineiston tyypittely ja teemoittelu mahdollistavat sisällönanalyysin. Tyypittelyssä kiinnitetään yleensä huomiota aineistoa kokonaisuutena luonnehtiviin seikkoihin. Mielenkiintoa voi kuitenkin kohdistaa myös yksittäisiin muusta aineistosta erottuviin seikkoihin. Tyypittelyssä olennaiset asiat kootaan havainnollisiin tyypeihin. (Saaranen-Kauppinen ym. 2006. Tyypittely.)

Teemoittelussa tekstimassasta etsitään yhdistäviä tai erottavia seikkoja. Kun aineistoa järjestellään teemojen mukaan, kunkin teeman alle kootaan kustakin artikkelista ne kohdat, joissa puhutaan kyseisestä teemasta. Tyypittelyssä esiin nousseiden elementtien sisältöä voidaan tarkemmin eritellä teemojen kautta tai teemoista voidaan siirtyä tyypittelyyn. (Saaranen-Kauppinen ym. 2006. Teemoittelu.)

Tyypittelyn ja teemoittelun avulla pyrin etsimään aineistostani sitä yhdistäviä tekijöitä, mutta nostamaan esille myös yksityiskohtia ja poikkeavuuksia sekä pohtimaan näiden merkityksiä. Haastavuutta sisällönanalyysille, teemoittelulle ja tyypittelylle asettaa se, ettei aineiston tulkintaan ole olemassa mitään yleispäteviä ohjeita.

3.2.1 Mediaseuranta

Mediaseuranta on laadullista tutkimusta, missä tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen ja kohteen tutkiminen mahdollisimman kattavasti (Hirsjärvi ym. 2008, 157, 208). Opinnäytetyössäni kvalitatiivinen sisällön analyysi perustuu median seurantaan. Työssäni pyrin löytämään käytettävissä olevasta aineistosta tosiasioita sekä aineiston havainnoin avulla pyrin aikaansaamaan johtopäätöksiä.

Mediaseurannan avulla saadaan selville viestinnän välittömiä vaikutuksia, joita ovat esimerkiksi julkisuuden laatu sekä määrä. Organisaation medialle suuntaavan viestinnän lisäksi mediaseuranta voi koskea myös organisaatiota käsittelevän uutisoinnin sisältöä eli organisaation saamaa mediajulkisuutta. Organisaation olisi hyvä tuntea se kuva, jonka media siitä välittää. Näin ollen on tärkeää analysoida miten hyvin tai huonosti viestit näkyvät julkisuudessa. (Juholin 2009, 344-345.)

Opinnäytetyössäni mediaseuranta perustuu yhden valtakunnallisen sanomalehden verkossa ilmestyneiden näköislehtien uutisten ja artikkeleiden seurantaan ja organisaation saamaan

aihealueenmukaiseen mediajulkisuuteen rajattuna ajankohtana. Mediaseurannan tavoitteena on analysoida poliisiorganisaation saamaa julkisuuskuvaa sekä, sitä kuinka paljon ja minkälaista uutisointia poliisi on mediaseurannan aikana kohdannut.

Poliisin viestintästrategian (Poliisihallitus 2010) mukaan viestintä on osa johtamista ja omalta osaltaan edistää muun muassa strategisten tavoitteiden toteutumista ja vaikuttamaan vastaanottajan käyttäytymiseen. Mediaseuranta ja sisällönanalyysia tehdessäni pyrin ottamaan huomioon myös uutisoinnissa esille tulevat seikat koskien poliisin omaa viestintää ja sen esiintuloa.

4 KÄSITTEET

Seuraavassa kappaleessa käyn läpi opinnäytetyöhöni liittyviä käsitteitä kuten viestintä, journalismi, media ja julkisuus. Käsitteiden jälkeen otan esille työni kannalta olennaisimpia asioita poliisin viestinnästä.

4.1 Viestintä, journalismi ja julkisuus

Viestinnän tutkimuksen ydinkysymys on sen erittelemine ja arvioiminen, millaisia ovat viestinnässä välittyvät representaatiot: esimerkiksi kuinka tarkasti, edustavasti, miten ja kenen kannalta tiedotusvälineet käsittelevät erilaisia yhteiskunnallisia kysymyksiä (Kunelius 2003, 12).

Viestintä tarkoittaa sisällön siirtoa sekä sanomien vaihtoa lähettäjän ja vastaanottajan välillä sekä tästä muodostuvaa yhteisöllisyyttä (Seppänen ym. 2012, 21).

Joukkoviestintä perustuu vakiintuneisiin viestien tuotantokoneistoihin ja siinä sanomat jaetaan laajalle yleisölle. Joukkoviestintä on myös julkista, periaatteessa kaikkien saatavilla ja pääosin yksipuolista viestintää. (Kunelius 2003, 17; Seppänen ym. 2012, 21.)

Joukkoviestintä on myös yksi osa *median* käsitettä, joka tarkoittaa laajemmassa merkityksessä koko viestinnän kenttää. *Mediaksi* kutsutaan tiettyä viestintämenetelmää, viestintäteknologian varaan rakentunutta organisaatiota tai vaikkapa yksittäistä

paikallisjulkaisua. (Seppänen ym. 2012, 21-22.) Suomessa median yhteiskunnallinen vastuu perustuu median sosiaalisen vastuun periaatteelle. Tämä tarkoittaa sitä, että itsensä sijaan media on toiminnastaan vastuussa koko yhteiskunnalle. Sosiaalisen vastuun mukaan median tulisi myös edistää yhteiskunnallisia päämääriä sekä arvoja. (Nieminen ym. 2005, 38.)

Journalismi on ajankohtaista ja totuuspohjaista joukkoviestintää. Kaupallinen uutisjournalismi kertoo yleisölleen tuoreeltaan siitä, mitä maailmassa tapahtuu. Journalistisia tuotteita pidetään niiden faktapohjaisuuden perusteella suhteellisen neutraaleina ja luotettavina. (Kunelius 2003, 21-24.) Sananvapaus ja media ovat oleellisia demokraattisen yhteiskunnan lähtökohtia. Journalismin laadussa ja sen sisältämässä arvoissa on kuitenkin tapahtunut muutoksia, joita on analysoitu muun muassa tabloidisaation käsitteen avulla. Väitetään, että viihteellinen uutisointi korvaa objektiivisen tiedon välittämisen ja samalla kansalaisten mahdollisuus saada järkevää ja tarvittavaa tietoa päätöstensä tueksi heikkenee. Eniten tähän kehitykseen on varmasti vaikuttanut joukkoviestimien välisen kilpailun lisääntyminen. (Mäkipää 2004, 46-51.)

Joukkoviestimet, kuten lehdistö, organisoivat vuorovaikutusta *julkisuuden* kentällä. Julkisuus omalta osaltaan ylläpitää ihmisten sosiaalista vuorovaikutusta ja samalla koko yhteiskunnan symbolista todellisuutta, rakennetta ja toimintaa. Demokraattinen yhteiskunta ja elämä edellyttävät julkisuutta. Julkisuus on kuin tila, joka rakentuu tapauskohtaisesti yhteisten puheenaiheiden ja niitä luovien ihmisten ja organisaatioiden tuloksena (Seppänen ym. 2012, 72-75.)

4.2 Poliisin viestintä

Poliisiylijohtaja antoi syyskuussa 2014 tehtäväksi laatia poliisille viestinnän periaatteet ja tavoitteet vuosille 2015-2018. Yhdeksi tehtävän neljästä osasta tuli päivittää poliisin viestintästrategia ja liittää viestintä poliisin toimintaa ohjaaviin ylempiin asiakirjoihin. Samassa yhteydessä luovuttiin käsitteestä poliisin viestintästrategia. (Poliisin viestintäpäällikköverkosto ym. 2015.)

Poliisissa otettiin käyttöön vuosille 2020-2024 poliisin strategia, uusi visio ja arvot. Strategiakokonaisuus muodostaa yhdessä lainsäädännön sekä muiden normien kanssa pohjan kaikelle poliisin toiminnalle. Yhtenä strategian pääkohdista on poliisin viestintä.

Viestinnässä priorisoidaan muun muassa yhteistyötä, avoimuutta, ymmärrettävyyttä ja nopeutta sekä aktiivista yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumista. Strategiaan on kirjattu myös onnistumisen mittaaminen, jota tehdään viestinnän seuranta- ja arviointimittaristolla sekä mittaamalla poliisin onnistumista viestinnässä. (Poliisihallitus. Poliisin strategia, luettu 26.5.2020.)

Yhä kasvavassa määrin poliisin omat tiedotteet tai osia niistä päätyy sanomalehtien sivuille osaksi uutisointia. Poliisin on panostettava näkyvyyteen, jota pyritään ylläpitämään viestinnän keinoin (Poliisin viestintäpäällikköverkosto ym. 2015).

Poliisin toimintaa ohjaavat lukuisat lait ja asetukset, joiden lisäksi poliisihallinnossa noudatetaan yhteisiä pelisääntöjä, joiden tavoitteena on yhdenmukainen ja laadukas toiminta. Viestintä on osa johtamista ja edistää omalta osaltaan poliisin lakisääteisten tehtävien hoitamista sekä strategisten tavoitteiden toteutumista. Viestintä tuleekin sisällyttää poliisin toimintasuunnitelmiin niiden toteuttamista ja vaikuttavuutta edistävänä tekijänä. Poliisin strategisten tavoitteiden lisäksi poliisin viestintä perustuu vastaanottajien tarpeisiin ja sillä pyritään vaikuttamaan muun muassa vastaanottajan käyttäytymiseen. (Poliisin viestintäpäällikköverkosto ym. 2015.)

4.2.1 Viestinnän tarve

Poliisin viestinnän painopisteenä on ennalta estävä toiminta, jolla pyritään muun muassa säilyttämään yleinen järjestys ja turvallisuus, ehkäisemään rikoksia ja varmistamaan liikenteen sujuminen. Viestintä on jatkuva prosessi, joka alkaa tarpeesta ja päättyy, kun tieto on annettu ja perimmäinen viestinnän tarve lakkaa. Viestinnällisten tarpeiden tunnistaminen tapahtuu lainsäädännön, valtionhallinnosta annettujen säädösten, vastaanottajien tarpeiden sekä poliisin omien tarpeiden perusteella. Viestintätarve voi syntyä osana johtamista ja omaa ennakoivaa toimintaa tai olla lähtöisin yksittäisestä tapahtumasta tai tilanteesta. (Poliisihallitus 2011.)

4.2.2 Poliisi ja mediajulkisuus

Yksi julkisuuden kentistä, joilla poliisi toimii, on mediajulkisuus. Poliisin viestintästrategian mukaan mediajulkisuus on yhteydenpitoa mediaan ja mediaseurantaa. Kansalaisille ja tiedotusvälineille suunnatun viestinnän tulee olla tasapuolista ja yhdenmukaista sekä ennen kaikkea luotettavaa. Tiedonvälityksen lisäksi poliisin viestintä on merkitysten luomista, jakamista ja sisällön tulkintaa. (Poliisin viestintäpäällikköverkosto ym. 2015.)

Media on keskeinen viranomaistiedon välittäjä ja merkittävä yhteiskunnallisen päätöksenteon valvoja. Poliisin ulkoisen viestinnän periaatteena on edistää kansalaisten tiedollisten oikeuksien toteutumista, lisätä poliisin näkyvyyttä ja pitää yllä järjestystä ja turvallisuutta. Avoimen viestinnän nähdään myös lisäävän kansalaisten luottamusta poliisiin. Tiedon tarve ja luottamuksen merkitys korostuu erityisesti tehostettua viestintää vaativissa tilanteissa sekä poikkeusoloissa. Poliisin valvontaan liittyvän viestinnän yhteydessä on kerrottava myös valvonnan tuloksista. (Poliisihallitus 2011.)

4.2.3 Viestinnän seuranta ja arviointi

On oleellista arvioida viestinnän toimivuutta ja vaikuttavuutta säännöllisesti ja kokonaisvaltaisesti. Arvioinnin tavoitteena on toimivamman viestinnän kehittäminen. Viestinnän seurannan ja arvioinnin lähtökohtina tulisi olla poliisin strategiset tavoitteet ja toisaalta eri sidosryhmien tarpeet. Viestinnän ulkoinen arviointi on yksi viestinnän arvioinnin tasoista. Se antaa tietoa viestinnän osaamisesta laajemmassa yhteiskunnallisessa kehityksessä. Viestinnän vaikuttavuustutkimukset pohjautuvat pääasiassa laajoihin yhteiskunta- ja käyttäytymistieteellisiin tutkimuksiin. Poliisissa on ollut käytössä ulkoisen arvioinnin välineinä muun muassa poliisi-, media- ja henkilöstöbarometrit sekä mediaseurannan eri välineet. (Poliisihallitus 2011.)

4.2.4 Maine

Hyvä maine ansaitaan. Se syntyy erilaisissa kohtaamisissa tekojen ja viestinnän yhteisvaikutuksesta. Poliisin esiintymisessä jokainen tilanne on samalla viestintätilanne ja poliisin tuleekin omalla olemuksellaan, vaatetuksellaan ja käyttäytymisellään edistää

poliisin hyvää mainetta. Poliisia arvioidaan kokemusten ja median välittämien tietojen perusteella. Jos kokemuksia ei ole, arvio tehdään mielikuvien perusteella. Mielikuvien muodostumisessa medialla ja erilaisilla viestintäkanavilla on suuri merkitys. Mielikuviin voi vaikuttaa suunnitelmallisella yhteistyöllä median kanssa. (Poliisihallitus 2011.)

4.2.5 Luottamus poliisiin

Elinkeinoelämän valtuuskunnan Evan huhtikuussa 2019 julkaiseman tutkimuksen mukaan poliisi on luotetuin instituutio Suomessa. Tutkimuksen mukaan 86 % suomalaisista luottaa poliisiin ja luottamus on jopa kasvanut 2000 luvulla huolimatta poliisiin kohdistuneista rikosepäilyistä, oikeudenkäynneistä ja tuomioista. (Larros 2019.) Myös poliisibarometritutkimukset osoittavat, että suomalaiset luottavat poliisiin. Poliisibarometri on vuosina 1999-2016 yhdeksän kertaa tehty haastattelututkimus, jossa tutkitaan muun muassa kansalaisten käsityksiä poliisin toiminnasta. (Poliisibarometri. Poliisiammattikorkeakoulu. Luettu 20.5.2020.)

Vuoden 2016 Poliisibarometrin mukaan poliisiosaston ylijohdaja Kauko Aaltomaa oli kirjoittanut vuoden 2015 poliisibarometrin saatteessa: *”Kansalaisten poliisia kohtaan kokema luottamus kertoo luottamuksesta koko yhteiskunnan toimivuutta kohtaan. Luottamus on perusedellytys demokratialle ja luottamus itsessään on osa yhteiskunnan arvojärjestelmää. Luottamus saa aikaan keskinäistä yhteisymmärrystä, mikä puolestaan vahvistaa legitimitettä ja lopulta sitoutumista yhteisten tavoitteiden edistämiseen.”* (Käyhkö & Hannonen, 2015, Saatteeksi). (Vuorensyrjä ym. 2016, 121.)

5 AIEMPI TUTKIMUS

Suomalaisen poliisin medianäkyvyydestä ei juurikaan löydy aiempia tutkimuksia. Sen sijaan suomalaisen poliisin imagotutkimuksia on tehty jonkin verran. Poliisin luottamusta on tutkittu muun muassa sisäministeriön teettämällä poliisibarometreillä ja Elinkeinoelämän valtuuskunnan (EVA) Arvo- ja asennetutkimuksilla.

Vuonna 2010 Jarmo Puustinen teki ylemmän korkeakoulututkinnon opinnäytetyön aiheesta ”liikkuvan poliisin imago toimittajien mielikuvissa” ja Sampo Suomala tutki pro gradu -työssään poliisin julkisuuskuvaa Smash Asem -tapahtuman valossa.

Tuoreimpiin suomalaisen poliisin imagoa koskeviin tutkimuksiin kuuluu Jarmo Puustisen 2017 laatima väitöskirja, jossa tutkittiin eroavatko poliisin ja median näkemykset poliisin imagosta. Myös Janne Lehtonen tutki 2018 valmistuneessa pro gradu -työssään poliisin imagoa pakkopalautusten uutisoinnin näkökulmasta.

Vuosina 1999-2016 sisäministeriö teetti yhteensä yhdeksän poliisibarometri - haastattelututkimusta, joissa tutkittiin kansalaisten käsityksiä poliisin toiminnasta ja sisäisen turvallisuuden tilasta (Poliisibarometri, Poliisiammattikorkeakoulu 21.5.2020). Vaikka kyselyssä ei suoraan tiedusteltu poliisiin liittyvistä mielikuvista, niin positiivinen palaute esimerkiksi poliisin onnistumisista eri osa-alueilla tai laadukkaasta palvelusta, kertoo samalla myös kansalaisten mielikuvista poliisia kohtaan. Se, että vuonna 2016 poliisibarometriin vastanneista 96 prosenttia luotti poliisiin melko tai erittäin paljon kertoo myös omiaan poliisin julkisuuskuvasta.

Poliisin viestintä – Nykytila, strategia ja kehittämisalueet 2015-2108 (2015) raportissa todetaan, että viestinnässä on usein kyse ymmärrettävyydestä, tulkinnoista sekä asenteita eikä viestinnän vaikuttavuuden arviointiin ole olemassa yksiselitteisiä teorioita tai menetelmiä. Kansalaisille kohdistetun poliisibarometrin lisäksi poliisin viestinnän toimivuutta on selvitetty median edustajilta muun muassa vuoden 2014 yritysviestintätutkimuksessa, missä selvitettiin muun muassa poliisin viestintää ja vuorovaikutusta median näkökulmasta. (Poliisin viestintäpäällikköverkosto ym. 2015: 23, 26-28.)

6 TYÖN AINEISTO JA AINEISTON RAJAUS

Opinnäytetyöni ja sen aineisto perustuvat Helsingin Sanomien näköislehtien uutisiin ja artikkeleihin, jotka käsittelivät poliisia ja Uudenmaan maakunnan liikkumisrajoitusta koronaviruspandemian aikana keväällä 2020. Helsingin Sanomien verkossa ilmestyvä näköislehti vastaa täysin painettua versiota lehdestä. Helsingin Sanomat ilmestyi seuranta-aikana pääsiäistä 11.–14.3.2020 lukuun ottamatta päivittäin

Helsingin Sanomien valinta lähteeksi perustuu pääasiassa sanomalehden asemaan Pohjoismaiden laajalevikkisimpänä päivittäin ilmestyvänä sanomalehtenä. Media Audit Finlandin 30.4.2020 päivitetyn levikkilaston mukaan *Helsingin Sanomien* päivittäinen lukijamäärä on 339437 lukijaa, kun huomioidaan sekä paperisen että digitaalisen version tavoittamat lukijat (Media Audit Finland, 2019). Kansallisen mediatutkimuksen 2019 tekemän tutkimuksen mukaan *Helsingin Sanomien* kokonaistavoitettavuus oli 1 669 000 henkilöä (KMT 2019 Lukijamäärät ja kokonaistavoittavuudet). Liikkumisrajoituksen koskiessa Uudenmaan maakuntaa myös *Helsingin Sanomien* paikallisuus vaikutti sen valintaan lähteeksi. *Helsingin Sanomien* julkaisija on Sanoma Media Finland oy.

Työssäni analysoin ja pohdin pääasiassa tekstin sisältöä, mutta myös lehtikirjoituksiin liitetyt kuvat ja artikkelien sijainti lehdessä tulivat huomioitua. Käyttämäni aineisto on käyty työssäni läpi kronologisessa aikajärjestyksessä. Otsikointi on päivätty jutun ilmestymispäivän mukaan. Kuvakaappaukset on otettu yhtä lukuun ottamatta siltä aukeamalta, missä käsiteltävä kirjoitus oli. Poikkeuksen tekee 16.4.2020 ilmestynyt lehti, jonka kohdalla kuvakaappaus on otettu sisällysluetteloaukeamasta. Kaikki käytetty verkkolehtimateriaali on tarkistettavissa viittausten mukaisesti *Helsingin Sanomien* omasta verkkoarkistosta.

Opinnäytetyöhöni aineistoksi keräsin kaikki *Helsingin Sanomien* poliisia ja Uudenmaan liikkumisrajoitusta koskevat uutiset ja kirjoitukset. Aineiston hallinnan ja materiaalin runsauden vuoksi rajasin aineiston vain näköislehtiin. Luotettavan ja kattavan aineiston keräämiseksi kävin läpi kaikki *Helsingin Sanomien* näköislehdet maliskuun 2020 alusta toukokuun 2020 loppuun ja poimin kaikki aihetta koskevat kirjoitukset.

7 AINEISTO JA SEN ANALYYSI

Tässä luvussa käsittelen käyttämäni artikkelit kronologisessa aikajärjestyksessä. Aineiston esittelyn lisäksi pyrin analysoimaan mitä ja miten uutisoitiin sekä minkälaista mediajulkisuutta poliisi sai. Olen pohtinut myös artikkeleiden sijaintia sekä kuvitusta tarvittavilta osin. Jokaisen kappaleen alkuun olen ottanut leikekuvan koko siitä aukeamasta, jolla käsiteltävä artikkeli esiintyy. Poikkeuksen tekee kappale 7.16, jonka kuva on otettu lehden sisällysluettelosivulta. Kuvateksteissä on mainittu lehden sivut, joilta leikekuva on otettu. Lähdeluettelon linkit johtavat näille näköislehden aukeamille.

7.1 ”Mitä liikkumisrajoitukset tarkoittaisivat?”

Kuva 1. 23.3.2020 Helsingin Sanomissa oli koko aukeaman (sivut A6-A7) kirjoitus, joka käsitteli mahdollisia liikkumisrajoituksia.

Maanantain 23.3.2020 Helsingin Sanomat tarttui pääministeri Sanna Marinin TV1:n lauantaina 21.3.2020 Ykkösaamun haastattelussa esille tulleeseen tietoon hallituksen varautumisesta liikkumisrajoitusten asettamiseen. Artikkelissa haastateltiin muun muassa Sisäministeriön poliisiosaston osastopäällikkö Tero Kurenmaata siitä, miten liikkumisen rajoittaminen käytännössä toteutettaisiin. Artikkelissa tuotiin kattavasti esille pohdintaa poliisin toimenpiteistä mahdollisten liikkumisrajoitusten astuessa voimaan. Esiin tuotiin myös Kurenmaan kanta siitä, ettei poliisin resurssia ole mitoitettu tämänkaltaiseen tilanteeseen. (Muhonen ym. 23.3.2020.)

Artikkeli oli Helsingin Sanomien ensimmäinen kirjoitus, missä puhuttiin liikkumisrajoituksen mahdollisuudesta. Epävarmasta tilanteesta huolimatta, artikkeli ja Kurenmaan haastattelu antavat vaikutelman, että poliisi tiesi jo tässä vaiheessa, mitä tekee, jos rajoituksista päätetään. Artikkelissa tuotiin kuitenkin selkeästi esille myös se, että poliisikin pitää mahdollisia liikkumisrajoituspäätöksiä kovina ja viimesijaisina päätöksinä.

Poliisin neuvova puoli tuli esille Kurenmaan vedotessa viranomaisten suositusten noudattamiseen. Neuvon ohella tuodaan kuitenkin esille myös pelotevaikutus siitä, että mikäli suosituksia ei noudateta, joudutaan turvautumaan järeämpiin keinoihin.

Poliisin kokemattomuus suurimuotoisesta liikkumisen rajoittamisesta nostettiin myös kirjoituksessa esille. Kokemattomuuden rehellinen myöntäminen tämänlaisessa tilanteessa on kuitenkin omiaan lisäämään luotettavuutta – myönnetään rehellisesti se, että myös poliisi on täysin uuden tilanteen edessä, mikäli liikkumisrajoituksista päätetään.

Poliisin uskottavuutta artikkelissa nostaa myös Kurenmaan suora pohdinta siitä, että mistä valvontaan saataisiin riittävä määrä poliiseja. Artikkelissa esiintuotu haastateltavan rehellinen kannanotto resurssien riittämisestä, välittää kuvan, että tilanne on vaikea myös sisäisen turvallisuuden ja poliisivoimien kannalta. Mahdollista liikkumisrajoitustilannetta kuvataan haastattelussa sanalla haaste. Haaste-sanana käyttö jättää lukijalle kuvan siitä, että vaikka tilanne on vaikea, se ei kuitenkaan olisi mahdoton ja tilanteeseen olisi kuitenkin olemassa jonkinlainen ratkaisu, vaikka se työllistävää olisikin. Toisaalta haaste-sanaa käytetään nykykielessä myös puhuttaessa ongelmista. Tässä muodossa haaste-sanaa käytetään antamaan lukijalle tai kuulijalle positiivisempaa kuvaa meneillään olevasta tai mahdollisesta vaikeasta tilanteesta.

Vaikka poliisin osuus koko tästä artikkelista oli vain noin neljännes, oli Kurenmaan maininta poliisin resurssien riittävydestä nostettu korostetuksi sitaatiksi. Poliisin resurssit ja niiden riittämättömyys nousivat aika ajoin puheenaiheeksi julkisuudessa. Tässä yhteydessä toimittaja oli halunnut korostaa asiaa, joka toisaalta oli myös itsestäänselvyys. Lukijalle sitaatin korostaminen saattoi antaa tunteen mahdottomuudesta, haastavuudesta tai jopa epätoivosta. Tässä kirjoituksessa annettiin vielä ymmärtää, että mahdollisen liikkumisrajoituksen valvonta olisi täysin poliisin vastuulla.

7.2 ”Hallitus valmistelee Uudenmaan eristämistä”

Kuva 2. 25.3.2020 Helsingin Sanomien sivulla A6 oli sivun mittainen kirjoitus otsikolla ”Hallitus valmistelee Uudenmaan eristämistä”. Muut aukeamalla oleva uutiset käsittelivät ravintoloiden mahdollista sulkemista sekä runsasta ulkomailta palaajien määrää.

Keskiviikkona 25.3.2020, vain muutama päivä sen jälkeen, kun ensimmäiset uutiset kertoivat mahdollisista, mutta hyvin epätodennäköisesti toteutuvista liikkumisrajoituksista, Helsingin Sanomissa julkaistiin jo kirjoitus Uudenmaan eristämisen valmistelusta hallituksessa. Käytännöntoteutuksista ei kuitenkaan uutisen mukaan ollut vielä puhuttu eduskuntapuolueiden kokouksessa. Kirjoituksessa tuotiin poliisin toiminnan osalta esille kaksi eri toteutusvaihtoehtoa: liikkumisrajoitusten seuraaminen tai tiesulkujen rakentaminen. Pehmeämpänä esitelty vaihtoehto, liikkumisrajoitusten seuraaminen, nojaisi kansalaisten itsekuuriin ja poliisin satunnaisvalvontaan. (Hallitus valmistelee Uudenmaan eristämistä. Helsingin Sanomat 25.3.2020.)

Keskiviikon uutiseen ei oltu haastateltu poliisin edustajaa. Artikkelin mukaan liikkumisrajoitusten käytännöntoteutusta koskevat tiedot oli saatu ja kirjoitettu *HS:n tietojen*

mukaan. Kirjoituksesta jäi näin ollen epäselväksi, oliko tiedot lähtöisin epäviralliselta lähteeltä vai toimittajan itsensä päättelimiä.

Kirjoituksessa mainittiin, että mahdollinen eristäminen ”ei ole helppoa” ja että se on osittain jopa ”todella vaikeaa”, ja näin tuotiin esille taas käytännöntoteutuksen haastavuus. Kirjoituksessa pohdituista vaihtoehdoista teiden sulkeminen ja tietullit tulivat ensin ja mahdollinen pehmeämpi vaihtoehto vasta toisena. Molempien vaihtoehtojen toteutus oli jätetty poliisin tehtäväksi, vaikka aiemmin oli jo todettu, että poliisin resurssit eivät tällaiseen tarkoitukseen riittäisi. Tässä kirjoituksessa poliisin resursseihin ei otettu kantaa. Kirjoituksessa oli kuitenkin huomioitu Puolustusvoimien mahdollinen virka-apu, mutta vasta tilanteen pitkittyessä.

Artikkelissa jaettiin liikkumisrajoitusten valvontavaihtoehdot kahteen: ”pehmeämpään” satunnaisvalvontaan ja tiesulkuihin. Kirjoituksessa esitetyllä tavalla pehmeämpänä mainittu vaihtoehto perustuisi ihmisten omaan lainkuuliaisuuteen, kiinnijäämisriskiin ja mahdolliseen sanktioon. Todennäköisempänä tekstissä kuitenkin esitettiin vaihtoehto, jossa perustettaisiin tiesulkuja.

Kirjoituksen sisältöä pohtiessa päätyy vaikutelmaan, että kirjoittajan luottamus poliisin on kohdallaan – päädyttiin kumpaan toteutumisvaihtoehtoon tahansa, niin poliisi on se, joka rajoitusten valvonnan hoitaa.

7.3 ”Hallitus: Uudenmaan rajat menevät kiinni”

Kuva 3. 26.3.2020 Helsingin Sanomien sivuilla A6-A7 oli lähes aukeaman kokoinen uutinen Uudenmaan rajojen sulkemisesta. Aukeaman toisella sivulla uutisoitiin myös arvioista tehohoitoon joutuvien määrästä ja koronavirukseen kuolleista.

Torstaina 26.3.2020 Helsingin Sanomat uutisoi hallituksen rajoituspäätöksistä, joilla Uudenmaan alue oli tarkoitus eristää. Kaikki ilman välttämätöntä syytä tapahtuva liikkuminen oli tarkoitus kieltää. Uutisen mukaan rajoituksen oli mahdollista tulla voimaan jo seuraavana päivänä 27.3.2020 ja kestää kolme viikkoa. Artikkelin mukaan poliisi valvoo rajoituksen noudattamista. (Muhonen ym. 26.3.2020.)

Edellisen päivän Helsingin Sanomien artikkeliin verraten tässä uutisoinnissa ei sanallakaan mainittu, miten poliisin valvonta tulee tapahtumaan. Rajasta ja tiukoista rajoituksista puhuttaessa lukijalle tulee kuitenkin olettaa, että valvonta tapahtuu tiesulkuvaihtoehdolla, mutta tästä ei kuitenkaan ole suoraa mainintaa. Kyseenalaiseksi jäi artikkelin ja poliisin valvontatoimien osalta myös se, miten rajan ylittävien tuli osoittaa matkansa välttämättömyys.

Uutinen tuo yksiselitteisesti esille sen, että poliisi valvoo, mutta se, missä ja miten valvonta tapahtuu jää käsittelemättä. Epätietoisuus myös siitä, miten matkan välttämättömyys tulee esittää, herätti kysymyksen, että miten paljon poliisi organisaatiossa oli tässä vaiheessa tietoinen tulevan liikkumisrajoituksen ja sen valvonnan toteutuksesta vai oliko suunnittelutyö tässä vaiheessa vielä täysin alkutekijöissään.

7.4 ”Tieslut Suomessa kaipaavat hyvät perustelut”

Kuva 4. 27.3.2020 Helsingin Sanomien pääkirjoitussivulla (A5) oli kirjoitus otsikolla ”Tieslut Suomessa kaipaavat hyvät perustelut”. Samalla aukeamalla kirjoitettiin muun muassa myös pienten yritysten suuresta hädästä, epidemian kohtelemasta Helsingistä ja keskusteltiin kesäajasta.

Helsingin Sanomien pääkirjoituksessa perjantaina 27.3.2020 käsiteltiin Uudenmaan rajalle todennäköisesti tulevia tiesulkuja, tilanteen poikkeuksellisuutta ja vaatimusta hyvillä perusteluilla. Kirjoituksen mukaan ”poliisi alkaa pystyttää tiesulkuja Uudenmaan maakunnan rajalle. Sen jälkeen alkaa rajan yli pyrkivien matkustajien tarkastaminen...”. (Tieslut Suomessa kaipaavat hyvät perustelut. Helsingin Sanomat. 27.3.2020.)

Kirjoitus korostaa harkittuja perusteluja sekä niiden läpinäkyvyyttä, sekä peräänkuuluttaa ymmärrettävän tiedon tarvetta poikkeuksellisissa oloissa. Poliisin toimintaa rajoituksia valvovana viranomaisena ei kyseenalaisteta, ennemminkin peräänkuulutetaan tarkoin harkittuja ja lainmukaisia perusteluja. Pääkirjoituskin antaa ymmärtää, että toimenpiteet, missä puututaan ihmisten perusoikeuksiin jopa poikkeusoloissa, ovat erityisen suurennuslasin alla. Myös varusmiesten mahdollinen käyttäminen liikenteenohjauksessa huomioitiin tässä kirjoituksessa.

7.5 ”Mitä Uudenmaan sulkemisella tarkoitetaan”

Kuva 5. 27.3.2020 Helsingin Sanomien aukeamalla A6-A7 kerrottiin tarkemmin, mitä Uudenmaan sulkemisella tarkoitettiin.

Helsingin Sanomat kokosi olennaiset tiedot Uudenmaan rajan sulkemiseen liittyen perjantain 27.3.2020 lehdessä olleeseen artikkeliin. Vaikka eduskunta ei ollut vielä lehden ilmestymiseen mennessä hyväksynyt hallituksen tekemää päätöstä, kirjoitettiin että rajoituspäätös tulisi voimaan aikaisintaan jo seuraavana päivänä. Päätöksenteko

liikkumisrajoituksista eteni siis hyvin nopealla tahdilla. Poliisin osalta artikkeliin oli haastateltu valvontaoperaation yleisjohtajaa Helsingin poliisikomentaja Lasse Aapiota. Artikkelin mukaan tiesulkujen ja tarkastuspisteiden lisäksi valvontaa tulisi olemaan myös junissa ja lentoliikenteessä. Poliisin aikomuksena oli pysäyttää jokainen ajoneuvo ja selvittää, onko rajanylitykselle hyväksyttävä syy. Valvontapisteiden tulevaksi määräksi ilmoitettiin 30-40 ja määrän kerrottiin muuttuvan tilanteen mukaan. Operaation kerrottiin sitovan puolustusvoimien virka-avusta huolimatta noin 700 poliisia ja edellyttävän kaikkien Suomen poliisiyksiköiden osallistumista. (Salmela ym. 27.3.2020.)

Tässä vaiheessa oli jo artikkelinkin mukaan tiedossa se, että poliisi turvautuu heti rajoitusten voimassaolon alettua puolustusvoimien virka-apuun. Muutamaa päivää aiemmin haastavaksi mainittu liikkumisrajoitus oli nyt toteutuessaan määritelty sellaiseksi, että puolustusvoimien virka-apuun turvauduttiin aiemmista kirjoituksista poiketen jo heti tilanteen alkuvaiheessa.

Artikkelista käy yksiselitteisesti ilmi se, miten työllistävä vaikutus liikkumisrajoituksella poliisille oli. Kirjoitus näyttää sen, että lyhyestä varoitusajasta huolimatta, poliisi oli valmistautunut ja suunnitellut tulevan valvontaoperaation hyvin. Tilanteen haastavuus poliisin resurssien näkökulmasta tulee ilmi siitä, että puolustusvoimien virka-apuun turvauduttiin välittömästi. Virka-avun lisäksi tarvittavat 700 poliisia tuntuu määränä kuitenkin valtavalta näin pitkäaikaiseen operaatioon ja herättää mielenkiinnon siitä, että mikä mahtoi olla todellinen poliisien määrä operaation loputtua.

Junien ja lentoliikenteen valvonta tuotiin kirjoituksessa myös esille, mutta sitä, minkälaista valvontaa näissä suoritettaisiin ei eritelty. Sitä ei kuitenkaan tuotu ilmi, miten näiden liikennemuotojen valvonta toteutettaisiin.

Tässäkään artikkelissa, kuten ei aiemmissakaan, avattu sitä, miten hyväksyty syy rajan ylittämiseksi tulisi selvittää. Herää kysymys, että oliko poliisi itsekään tässä vaiheessa tietoinen, minkälainen todistus tai selvitys rajanylitykseen hyväksyttäisiin.

7.6 ”Poliisit ja sotilaat valmiina sulkemaan Uudenmaan”

Kuva 6. 28.3.2020 Helsingin Sanomien sivuilla A6-A7 oli koko aukeaman kirjoitus poliisien ja sotilaiden valmistautumisesta Uudenmaa sulkemiseen.

Helsingin sanomat uutisoi lauantaina 28.3.2020, että eduskunta oli hyväksynyt liikumisrajoitusta koskevan hallituksen esityksen myöhään perjantai-iltana. Päätöksen jälkeen hallitus tiedotti rajojen sulkeutuvan heti vuorokauden vaihtuessa. Päätös oli tarkoitus saada nopealla aikataululla eduskunnan hyväksymäksi ja tuolloin ei ollut kuin ajan kysymys, koska se hyväksytään. Uutiseen oli poliisista haastateltu valvontaoperaation yleisjohtajaa, Helsingin poliisikomentaja Lasse Aapiota sekä Helsingin poliisin ylikomisario Pekka Höökiä. Uudenmaan eristämisen uutisoitiin kestävän tässä vaiheessa kolme viikkoa, mutta esille tuotiin mahdollisuutena myös sen pidempi kesto. Uutisen mukaan valvontapisteillä oli näkynyt poliiseja jo perjantaipäivän aikana odottamassa päätöstä ja valvontatoimenpiteet oli valmistauduttu aloittamaan pikimmiten. (Poliisit ja sotilaat valmiina sulkemaan Uudenmaan. Helsingin Sanomat 28.3.2020.)

Lauantainen uutisartikkeli käsitteli siis pääosin poliisin perjantaista valmistautumista rajojen sulkuun. Uutisartikkelista ei käy ilmi, suljettiinko raja keskiyöllä, niin kuin oli tarkoitus. Lauantaiseen lehteen ei oltu vielä saatu tietoja tiesulkujen paikoista ja uutisoitiin, että poliisi saattaa julkaista listan sulkupaikoista myöhemmin. Poliisi oli kuitenkin kertonut sulkevansa 30-40 tietä. Lukijan olettama helposti on, että hyvin valmistautuvana viranomaisena kyseiset tiensulkupaikat ovat jo poliisilla tiedossa, mutta niitä ei välttämättä haluta antaa julkisuuteen. Kaikkien Uudellemaalle tai sieltä pois johtavien teiden sulkeminen oli täysi mahdottomuus ja se ettei listaa suljetuista teistä julkaistu voi antaa lukijalle ajatuksen siitä, että poliisi haluaa tällä ylläpitää mahdollisimman pitävän rajan ja minimoida valvomattomien teiden rajanylitykset.

Valvontatoimiin valmistautuminen näkyy tavan kansalaiselle poliisin ennakkonäkymisenä tapahtumapaikoilla ja mahdollisena etukäteisviestintänä. Oli ikään kuin aistittavissa, että myös poliisi on odottavissa tunnelmissa. Artikkelissa oli valmistautumistoimia kuvattu myös liikenneopasteiden ynnä muiden liikenteenrajoittamista helpottavien laitteiden etukäteissijoittelulla. Kirjoituksessa mainittiin myös erikseen se, että vaikka poliisipartioita näkyi jo perjantain aikana pienemmillä teillä, ei ajoneuvoja kuitenkaan vielä pysäytetty.

Artikkelissa tuodaan useassa kohtaa ilmi se, että operaation johto on poliisilla. Poliisijohtoisuus on aukeaman kokoisessa artikkelissa suoraan mainittu viidessä eri kohdassa: *”Puolustusvoimien henkilökunta ja varusmiehet toimivat poliisin alaisuudessa”*; *”Valvontaoperaation yleisjohtaja, Helsingin poliisikomentaja...”*; *”Puolustusvoimien henkilökuntaa ja varusmiehiä tulee poliisin avuksi”*; *”Puolustusvoimat sai virka-apupyynnön poliisilta”* ja *”Poliisi johtaa valvontaoperaatiota”*. Epäsuorasti poliisijohtoisuus tuli esille muun muassa kohdassa, missä kirjoitettiin, että *”Tiesulkujen suunnittelusta vastaavat poliisit...”*.

Poliisin erilaiset valvontatavat tuotiin artikkelissa myös kattavasti esille. Perustoimintatavan kerrottiin olevan se, että *”poliisi pysäyttää jokaisen ajoneuvon ja selvittää, onko rajanylitykselle hyväksyttävä syy”*. Kuten aiemmissakaan artikkeleissa, ei tässäkään selvinnyt sitä, miten poliisi selvittää, onko syy rajanylitykselle hyväksyttävä ja riittääkö selvitykseksi vain suusanallinen ilmoitus syystä vai tarvitseeko rajanylitystarve jonkin kirjallisen tai muun vastaavan todistuksen. Lukijalle voi tässä kohtaa herätä ajatus siitä, että tietääkö rajaa valvovat poliisit itsekään, mitä heidän tulee rajanylittäjiltä vaatia. Myös dronejen käyttömahdollisuus tuotiin artikkelissa esille. Poliisikomentaja Aapio oli

haastattelussa sanonut, että tapahtumia voidaan seurata dronejen avulla. Sen tarkempaan dronejen käyttötapaa ei kuitenkaan kerrottu. Maininta niiden käytöstä antaa lukijalle kuitenkin kuvan, että poliisi seuraa aikaansa ja käyttää perinteisten valvontakeinojensa lisäksi myös tarvittaessa kehittyvän yhteiskunnan nykyaikaista tekniikkaa.

Poliisin valvontaoperaation ja sen suunnittelun laajuus tulee artikkelissa toistuvasti esille: suljettavien teiden määrässä; Puolustusvoimien virka-avun tarpeessa; myös muiden liikennevälineiden, kuten junien ja lentoliikenteen valvonnassa; eristyksen kestossa; teiden liikennemäärien ja niiden sulkemistapojen ja sujuvuuden huomioimisessa sekä tilanteen jatkuvassa seurannassa. Artikkelista ja sen sisältämistä haastatteluista saa kaiken kaikkiaan kuvan, jonka mukaan poliisi on verraten lyhyessä ajassa saanut valmisteltua mittavan operaation Uudenmaan rajojen sulkemiseksi.

7.7 ”Eduskunta hyväksyi Uudenmaan eristämisen”

KORONAVIRUS

Eduskunta hyväksyi Uudenmaan eristämisen

Oikeustieteilijät: Eristys vaaraksi riskiryhmille

Eristäytyminen aiheutti kysyntäpiikin

Ruuan myynnin kasvun rajat

Perustuslaki löysi asetuksella arvon

Sasi: Tilanne ei oikeuta valmistuslain käyttöön

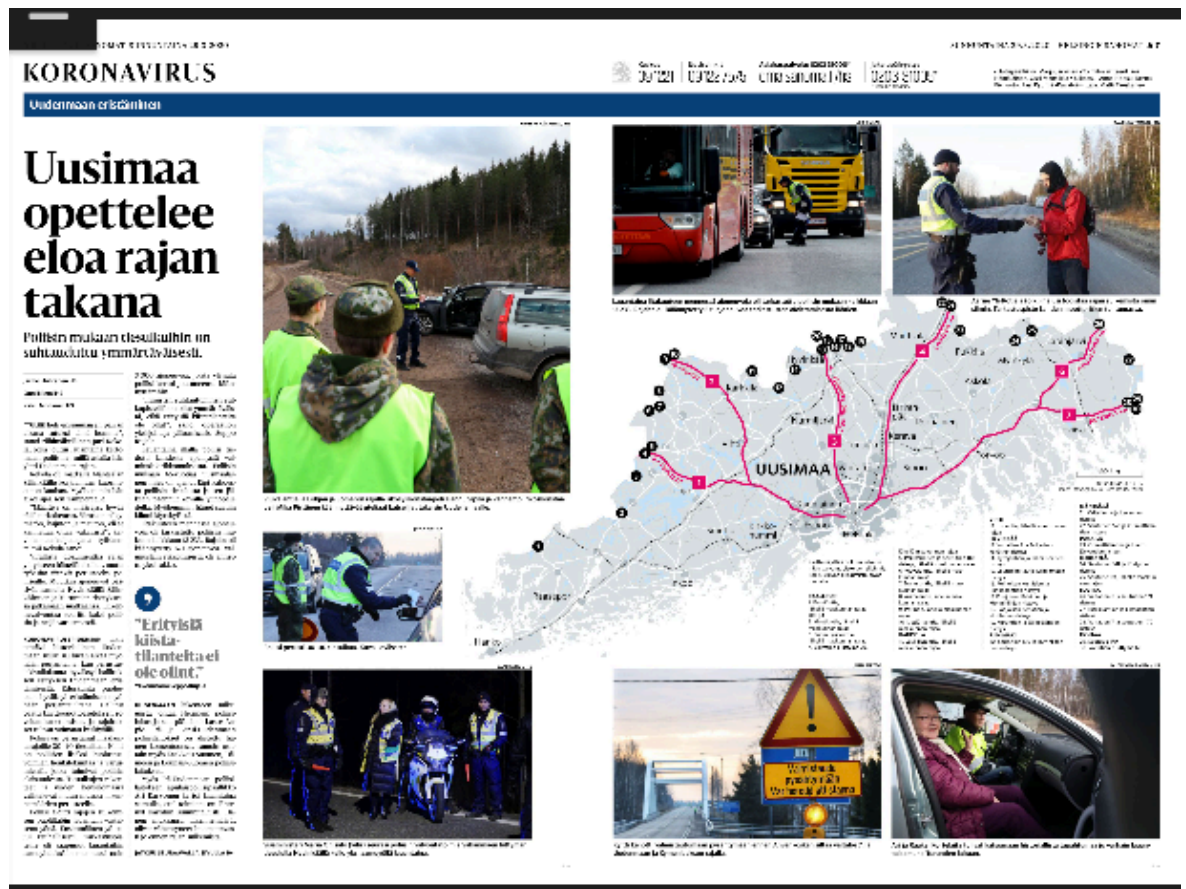
Kuva 7. 28.3.2020 Helsingin Sanomien sivulla A8 oli uutinen otsikolla ”Eduskunta hyväksyi Uudenmaan eristämisen”. Samalla aukeamalla oli muun muassa haastateltu kahta oikeustieteilijää liittyen Uudenmaan eristämiseen ja sivun juttu ruuan myynnin kasvusta.

Lauantain 28.3.2020 Helsingin Sanomissa uutisoitiin myös erikseen eduskunnan hyväksymästä hallituksen esityksestä. Uutisessa kerrottiin liikkumisrajoituksen hyväksymiseen johtavista käännteistä ja muun muassa siitä, että perustuslakivaliokunta olisi HS:n tietojen mukaan löytänyt hallituksen laatimasta asetuksesta myös arvosteltavaa: olisi kaivattu yksityiskohtaisempaa soveltamisasetusta. (Helsingin Sanomat 2020. Eduskunta hyväksyi Uudenmaan eristämisen.)

Uutisen lisäotsikko ”Poliisi aloitti tarkastukset puoliltaöin. Ei välttämätön liikkuminen kiellettiin” kertoi sen, mitä aiemmasta uutisartikkelista jäi kaipaamaan. Tarkastukset oli siis aloitettu heti puoliltaöin. Otsikosta jää kuitenkin helposti käsitys, että poliisi olisi kieltänyt liikkumisen, kun oikeastaan poliisi kuitenkin oli vain rajoitusta valvova viranomainen.

Uutisessa mainittiin myös, että poliisi oli itse tiedottanut tarkastusten aloittamisesta. Nopeaan aikatauluun ja operaation aloittamiseen, ei olisi kyetty ilman ennakkovalmistautumista, mikä oli aiemman artikkelinkin mukaan näkynyt jo perjantaina päivällä tien päällä. Suurta ihmismäärää koskeva ja valtakunnallisestikin merkittävä rajoitus vaatii onnistuakseen myös ajantasaisen tiedottamisen.

7.8 ”Uusimaa opettelee eloa rajan takana”

Kuva 8. 29.3.2020 Helsingin Sanomissa oli kolmen sivun juttu (A6-A8) Uudenmaan sulkemisesta. Pääosan jutussa veivät kuvat ja kartta poliisin julkaisemista rajanylityspaikoista.

Sunnuntaina 29.3.2020 Helsingin Sanomat uutisoi tarkemmin Uudenmaan sulusta ja siitä, millä perusteilla rajalla pääsi jatkamaan matkaansa. Uutisartikkelissa kerrottiin tarkemmin myös ensimmäisen sulkuviikonlopun huomioista rajanylityspaikoilla. Artikkelissa oli haastateltu muun muassa Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen apulaispoliisipäällikkö Ari Karvosta ja operaation yleisjohtajana ylikomisario Seppo Kujalaa. Artikkelissa oli tarkennettu myös aiemmissa artikkeleissa esille tullutta tietoa, jonka mukaan myös muut Suomen poliisilaitokset osallistuvat operaatioon. Eriteltyinä olivat Itä- ja Länsi-Uudenmaan poliisilaitokset sekä myös Kaakkois-Suomen, Hämeen ja Lounais-Suomen poliisilaitokset. Apulaispoliisipäällikkö Ari Karvonen vetosi haastattelussaan jokaisen kansalaisvastuuseen liikkumisrajoituksen toteuttamisessa. Toimittajat olivat kysyneet häneltä pienempien teiden valvonnasta ja Karvonen oli myöntänyt, ettei valvontaa saa aukottomaksi, vaikka poliisilla tietyt taktiikat ja tekniikat valvomiseen onkin. Hän korosti myös jälleen valvonnan poliisijohtoisuutta ja sitä, että päätökset rajanylityksistä tekee poliisi. Myös poliisien

hengityssuojien käyttö otettiin kirjoituksessa esille ja mainittiin, että kenelläkään valvontaa suorittaneista poliiseista ei ollut hengityssuojaa, vaikka he olivat läheisissä kontakteissa autoilijoiden kanssa. Poliisin kanta tähän oli ollut, että hengityssuojaimia on, mutta jokainen poliisi päättää suojan käytöstä itse. (Huhtanen ym. 29.3.2020.)

Artikkelissa nostettiin lisäotsikoksi sekä korostettuihin sitaatteihin poliisin lausunnot siitä, että tiesulkuihin oli suhtauduttu ymmärtäväisesti, eikä erityisiä kiistatilanteita ollut ollut. Ensimmäisen sulkuyön aikana tarkastuspisteille oli saapunut 3000 ajoneuvoa, joista sata oli jouduttu käännättämään. Lauantai-iltaan mennessä poliisi oli artikkelin mukaan tiedottanut kahdesta epäilystä valmiuslakirikkomuksesta, lisäksi ajoneuvoja oli tarkastettu 13233 ja käännetyttäjä oli 671 ajoneuvoa. Ainoastaan yksi sakko oli kirjattu valmiuslain rikkomisesta. Poikkeuksellinen tilanne oli artikkelin mukaan houkutellut myös sivustaseuraaajia, joita oli paikoin jouduttu jopa käännättämään. (Huhtanen ym. 29.3.2020.)

Ensimmäisen sulkuyön lukemien perusteella poliisi oli joutunut käännättämään 3.33 % ajoneuvoista ja lauantai iltaan mennessä vastaava lukema oli ollut 5,01%. Artikkelissa puhutaan tarkastetuista ajoneuvoista, joista tietty määrä käännetyttiin – ei tarkastettujen tai käännetytjen henkilöiden määrästä. Voisi olettaa, että viikonloppuna tai edes ”korona-aikaan” ajoneuvoissa oli monesti enemmän kuin yksi henkilö kyydissä ja näin ollen tarkastettujen määrä voi olla ilmoitettua huomattavasti suurempi. Tästä herää taas kysymyksiä, kuten onko tarkastettujen tai käännetytjen henkilöiden määrää laskettu tai miten poliisi on toiminut, jos ajoneuvossa on ollut useampia henkilöitä.

Poliisi ei ollut ottanut artikkelissa kantaa siihen, minkälaisia perusteluja he rajanylitykselle vaativat. Artikkelisiin oli kuitenkin haastateltu kansalaista, joka oli päässyt ylittämään rajan työperustein, eikä mitään virallista dokumenttia oltu vaadittu.

Artikkelissa oli myös liitteenä karttakuva, johon oli sijoitettu 30 poliisin valvontapistettä. Ei kuitenkaan oltu kerrottu, onko luettelossa kaikki valvontapaikat tai että tapahtuuko muilla teillä minkäänlaista rajaliikenteen valvontaa.

Artikkeliin liittyvissä kuvissa oli kuvattu tapahtumia eri puolilta valvontarajaa. Pääosassa kuvista oli poliisi pysäyttämässä tai jututtamassa ajoneuvon kuljettajaa. Yhdessä kuvista poliisien seurassa oli sisäministeri Maria Ohisalo, joka oli kuvatekstin mukaan tullut Hyvinkäälle Sahanmäen liittymän tiesululle seuraamaan poliisin valvontatoimia kello yksi lauantaiyönä.

7.9 ”Yli tuhat käännytettiin Uudenmaan rajalta”

KORONAVIRUS

Virusepidemian leviäminen on nopeutunut ja Suomessa on nyt yli tuhat koronatautiin sairastunutta. Suomessa on nyt yli tuhat koronatautiin sairastunutta.

Voiko tiheä asutus levittää virusta?

Kun verkoston suomukotona infektioita taudilla on laajuisuus leviää nopeasti.

Harjoitusmatkasta epäilyt karsastuivat Suomen ihonhoito-osastoille

Uudenmaan poliisi on tarkastanut ajoneuvoja Uudenmaan rajalla. Poliisi on tarkastanut ajoneuvoja Uudenmaan rajalla. Poliisi on tarkastanut ajoneuvoja Uudenmaan rajalla.

Yli tuhat käännytettiin Uudenmaan rajalta

Poliisi on tarkastanut ajoneuvoja Uudenmaan rajalla. Poliisi on tarkastanut ajoneuvoja Uudenmaan rajalla. Poliisi on tarkastanut ajoneuvoja Uudenmaan rajalla.

”Kaupungit voivat tulla epidemioita välttämään”

Uudenmaan poliisi on tarkastanut ajoneuvoja Uudenmaan rajalla. Poliisi on tarkastanut ajoneuvoja Uudenmaan rajalla. Poliisi on tarkastanut ajoneuvoja Uudenmaan rajalla.

Kuva 9. 30.3.2020 Helsingin sanomat uutisoi sivulla A7 Uudenmaan rajalta käännytettyjen määrästä. Utinen oli vajaan puolen sivun mittainen ja varustettu pienellä kuvalla. Muu osa aukeamasta pohdittiin sitä, voiko tiheällä asutuksella vaikutusta viruksen leviämiseen.

Maanantain 30.3.2020 Helsingin Sanomissa poliisi vetosi siihen, että mahdollisimman moni jäisi etätöihin. Uutisessa kerrottiin, että sunnuntai-iltaan mennessä tarkastettuja ajoneuvoja oli yhteensä 29 459 ja niistä 1 144 oli käännytetty. Myös junaliikenteessä tarkistettujen määrä kerrottiin lauantain osalta: 746 matkustajaa, joista 19 oli käännytetty. Uutisessa ohjeisti ottamaan mukaan mahdollisen todistuksen työstä, jotta tarkastusten tekeminen Uudenmaan rajalla nopeutuisi. Soveltuviksi dokumenteiksi mainittiin työnantajan todistus tai muu vastaava dokumentti. Poliisi kuitenkin myös kertoi, ettei vaadi todistusta. Uutisessa haastateltu Helsingin poliisin komisario Jarmo Heinonen, kertoi viikonlopun sujumisesta tarkastuspisteillä ja toivoi, että turhaa huviajelua rajoille ei jo olleita yksittäistapauksia enempää syntyisi. Viikonloppuna oli kirjattu yksi sakko valmiuslain rikkomisesta ja kerrottu, että sellaisen voi saada esimerkiksi tilanteessa, jossa on ilman pätevää syytä tullut rajojen sisäpuolelle niiden sulkemisen jälkeen. Valvontaa tekevien poliisien oma suojautuminen oli

tuotu esille: komisario Jarmo Heinosen mukaan terveystarkastuksilta oli saatu ohjeistus ja tarkastuspisteiltä löytyi tarvittava varustus. (Paananen 30.3.2020.)

Uutisen otsikoinnissa korostettiin sitä, että yli tuhat oli käännytetty Uudenmaan rajalta. Määrä tuntuu kieltämättä paljolta, mutta perehtyessä kirjoitukseen selviää, että mainittu käännytettyjen määrä on laskettu perjantai-lauantaiyön ja sunnuntai-illan välisenä aikana ja tarkastettujen kokonaismäärä on samaan aikaan ollut lähemmäs 30 000. Prosentuaalisesti käännytettyjen määrä oli kuitenkin siis vain noin 3,88%.

Junaliikenteessä käännytettyjen määrä oli vielä pienempi, noin 2,54 %. Määrät oli kuitenkin ilmoitettu matkustajina toisin kuten ajoneuvojen tarkastusta koskevissa tiedoissa. Uutisessa ei kuitenkaan kerrottu tapahtuiko käännyttäminen asemilla vai poistettiin ilman hyväksyttävää syytä liikkuvat ihmiset vasta junasta.

Annetuista määristä saa kuitenkin hyvän kuvan Uudenmaan liikkumisrajoituksen valvonnan työllistämisen määrästä. Ja tarkastettavien ajoneuvojen ja matkustajien määrä kertoo hyvin tehtävän laadusta, eli kyseessä on pääosin valvontatehtävä. Tehtävän laajuudesta huolimatta oli kuitenkin annettu vain yksi sakko. Joko tämä kertoo siitä, että ihmiset ovat ymmärtäneet liikkumisrajoituksen merkityksen hyvin ja / tai poliisi on toteuttanut valvontaa pääasiassa neuvoin, kehotuksin ja käskyin antamatta vielä rangaistuksia.

Poliisin oman suojautumisen esiin tuominen artikkelissa kertoo lukijalle siitä, että tällaisessa valvontatehtävässä on myös riskinsä ja nämä riskit tulee huomioida valvontaorganisaation suunnittelussa (terveysviranomaisten ohjeet, tarvittava varustus).

7.10 ”Kolmos- ja Nelostielle kertyi jonoa”

Kuva 10. 31.3.2020 Helsingin Sanomien sivulla A10 uutisoitiin Kolmos- ja Nelostielle kertyneistä jonoista. Samalla aukeamalla uutisoitiin tartuntojen kääntymisestä laskuun ja testauskapasiteetin lisäämisestä.

Myös tiistain 31.3.2020 Helsingin Sanomissa poliisi vetosi etätöihin jäämiseen ja ruuhkakojojen välttämiseen. Uutisessa kerrottiin työmatkaliikenteen ruuhkauttaneen valvontapisteet pahoin. Artikkelissa siteerattiin Helsingin poliisin tiedotetta, jossa vedottiin muun muassa siihen, että rajaa ylitetään vain välttämättömissä tapauksissa ja yksityisautoilua vältettäisiin. Pahoistakin ruuhkista huolimatta ihmisten kerrottiin suhtautuneen ymmärtäväisesti. Artikkelin mukaan maanantain keskiyön ja aamuyhdeksän välisenä aikana oli autoja käännetty enää vain 24, vaikka yön aikana aamu yhdeksään mennessä autoja oli tarkistettu 14 474. Artikkelin mukaan junaliikenne näytti hiljentyneen. Toimittaja oli Tampereen asemalaiturilla tavannut poliisipartion ”kahvimukit käsissään”. Artikkelin mukaan poliisipartio oli kertonut kyselevänsä matkustajilta pistokoemaisesti matkustustarkoitusta ja henkilöpapereita. Poliisin tiedotteen siteeraamisen lisäksi uutiseen oli haastateltu Ylikomisario Timo Leppälää (Parikka 31.3.2020.)

Tiistain Helsingin Sanomien mukaan oli käynyt juuri niin, kuin maanantain lehdessä vielä ounasteltiin ja arki oli ruuhkauttanut valvontapisteet työllistäen poliisia entisestään. Uutisessa siteerattiin poliisin omaa tiedotetta ja lehti osallistui näin omalta osaltaan poliisin viestin levittämiseen liikenteen vähentämiseksi. Toisaalta on ymmärrettävää, että tiedotteessa vedottiin yksityisautoilun välttämiseen ajatuksena varmastikin ruuhkien välttäminen, mutta myöhemmin samassa uutisessa muistutetaan kuitenkin myös joukkoliikenteeseen ja busseihin tehtävistä tarkastuksista ja niiden vaikutuksesta matka-aikaan. Maanantaiyön ja -aamun liikenteestä ei kuitenkaan oltu enää käännyttyä kuin noin 0,17 ajoneuvoa.

Uutisessa korostettiin esiin nostetulla sitaatilla ihmisten suhtautumista kirjoituksesta tai sitaatista ei kuitenkaan käy ilmi, että oliko ymmärtäväinen suhtautuminen kohdistunut poliisiin, poliisin valvontatoimintaan, Uudenmaan liikkumisrajoitusta vai tätä kaikkea kohtaan.

Puolet sivusta oli uutiskuvia. Kuvattuna olivat ajoneuvoja pysäyttävät poliisit liikenteenohjausliiveissään, sekä Tampereen rautatieasemalla junaliikennettä valvonut poliisipartio. Myös aukeaman toisella sivulla olleessa uutisessa, jossa kerrottiin vähentyneistä tartuntojen määristä, oli kuva, jossa poliisi käsi ylhäällä pysäytti ajoneuvoa. Kuvatekstissä kerrottiin Uudenmaan eristämisestä historiallisena toimenä epidemian leviämisen estämiseksi. Eristämiseen liittyvä kuva oli näin ollen yhdistetty myös laskevista tartuntamääristä kertovaan uutiseen.

29.3.2020 lehdessä julkaistua karttakuvaa. Uutisessa kerrotut tiedot tarkistettujen ja käännytettyjen lukumääristä poikkesivat aiempien päivien uutisten tiedoista niiltä osin, että tällä kertaa ilmoitettiin rajalla tarkastettujen ajoneuvojen määrä ja käännytettyjen ihmisten määrä, kun aiemmin molemmat lukemat on ilmoitettu ajoneuvoina. Oliko lukemat nyt laskettu eri tavoin, vai oliko uutiseen tullut asiavirhe? Sitä ei myöskään kirjoituksessa suoraan kerrottu, mistä tiedot oli saatu.

Sinänsä mielenkiintoinen yksityiskohta artikkelissa on se, että arviot liikennemääristä perustuivat teleoperaattorilta saatuihin tietoihin ihmisvirtojen liikkeistä, kun yleensä vastaavia tietoja liikennemääristä on saatu väylävirastolta tai Valtionyhtiö Traffic Management Finlandilta.

7.12 ”Sulun jatkoa olisi työlästä perustella”

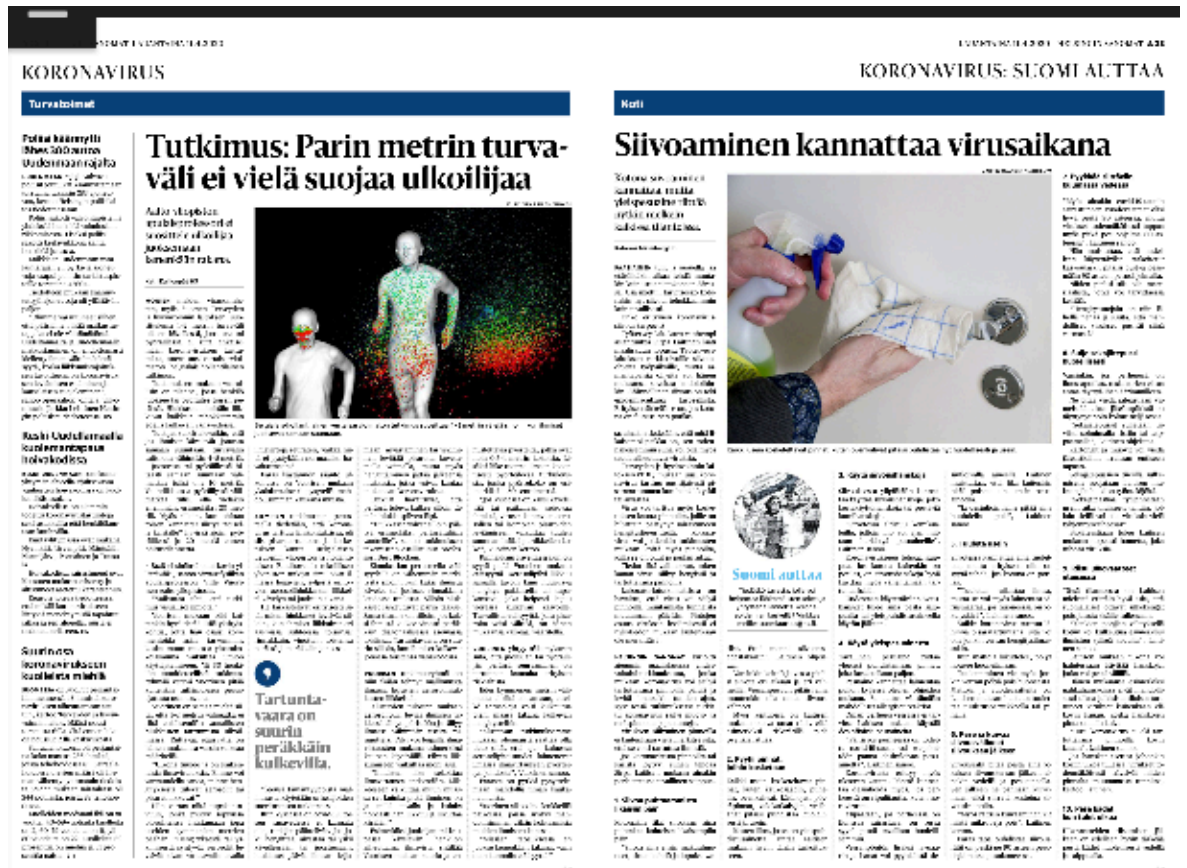
Kuva 12. 9.4.2020 Helsingin Sanomien sivulla A13 olleessa HS Analysysissa pohdittiin Uudenmaan sulun jatkamista. Analysysissa oli kuvana Uudenmaan rajaa Valtatiellä 1 valvonut poliisi. Analysysin alla oli isohko huonekaluliikkeen mainos ja aukeaman muissa jutuissa kirjoitettiin muun muassa maailmanlaajuisesta sairaanhoitajapulasta.

Toimittaja Teija Sutinen kirjoitti huhtikuun 9. päivän Helsingin Sanomissa analyysin otsikolla ”Sulun jatkoa olisi työlästä perustella”. Analyysissa pohditaan Uudenmaan liikkumisrajoituksen jatkon perusteluita sekä puolesta, että vastaan. Rajoitusten oli tarkoitus jatkua vielä kymmenen päivää ja tarvittaessa pidempäänkin. Kirjoituksen mukaan sisäministeri Maria Ohisalo oli kuitenkin kertonut 7.4.2020 olleessa hallituksen tiedotustilaisuudessa, että eristys on ensimmäisiä purettavia rajoituksia. Eristyksen purkamiseen hänen mukaansa vaikutti tautitilanteen lisäksi myös se, missä poliisin ja varusmiesten työpanos olisi parhaiten käytettävissä. (Sutinen 9.4.2020.)

Ennen Sutisen kirjoittaman analyysin ilmestymistä ehti kulua kahdeksan päivää ilman, että Helsingin Sanomien näköislehdessä julkaistiin yhtäkään Uudenmaan eristystä ja poliisia koskevaa kirjoitusta.

Sutisen analyysi oli ensimmäinen Helsingin Sanomien kirjoitus, missä otettiin esille se seikka, että Uudenmaan eristystä pohtiessa ei kiinnitetä huomiota pelkkään tautitilanteeseen. Se, miten paljon valvontaoperaatio poliisia työllisti, oli tuotu esiin aiemminkin, mutta nyt ensimmäisen kerran kirjoitettiin siitä, että työllistäminen otetaan huomioon myös eristyksen jatkamisen harkinnassa.

7.13 ”Poliisi käännnytti lähes 300 autoa Uudenmaan rajalta”

Kuva 13. 11.4.2020 Helsingin Sanomien sivulla A22 kirjoitettiin poliisin Uudenmaan rajalla käännnyttämien autojen määrästä. Aukeaman muita aiheita olivat muun muassa turvaväliin liittyvä tutkimus ja siivoaminen virusaikana.

Pääsiäislauantaina 11.4.2020 Helsingin Sanomat julkaisi Koronavirus – turvatoimet otsakkeen alla uutisen, jossa siteerattiin poliisin Uudenmaan rajan valvontaa koskevaa tiedotetta. Uutinen julkaistiin aiemmista artikkeleista poiketen ilman kuvaa lehden A-osion sivulla 22.

Helsingin Sanomien uutisessa siteerattiin operaation johtajan, Ylikomisario Jarkko Lehtisen laatimaa tiedotetta, jonka mukaan torstaina 9.4. poliisi oli joutunut käännnyttämään Uudenmaan rajalta 283 ajoneuvoa ja yhteensä 11 henkilölle oli annettu sakko valmiuslain rikkomisesta, näistä sakoista kaksi oli annettu junassa. Tarkastettuja ajoneuvoja oli tiedotteen mukaan torstaina ollut kaiken kaikkiaan 45604. Uutisessa kerrottiin, että tiedotteen mukaan käännnyttettyjä autoja oli ollut yllättävän paljon. Poliisi oli tiedotteessaan kuitenkin kertonut varautuneensa siihen, että pääsiäisenä ei välttämätön matkustaminen lisäänty. Poliisi korosti tiedotteessaan vielä kieltoa ylittää Uudenmaan raja ilman välttämätöntä syytä ja liikkumisrajoituksen perusteeksi mainitsi vielä koronaviruksen

leviämisen estämisen ja kansalaisen suojelemisen. (Poliisi käännutti lähes 300 autoa Uudenmaan rajalta. Helsingin Sanomat 11.4.2020.)

Helsingin Sanomien uutinen oli laadittu täysin poliisin julkaiseman tiedotteen pohjalta. Tästä voidaan johtopäätöksenä päätellä, että organisaation omalla ulkoisella viestinnällä ja sen sisällöllä on merkitystä organisaation medianäkyvyydelle. Poliisi oli uutisen mukaan tuonut tiedotteessaan esille sen, että käännettyjen määrä olisi ollut yllättävän iso. Ensimmäiseen sulkuviikonloppuun nähden, jolloin käännetyttä oli ollut noin 3-5% autoilijoista, ei kiirastorstain osuus 0,62% käännettyä ajoneuvoa, ollut kuitenkaan kovin suuri. Tarkastetuista ja käännetyistä ei kuitenkaan ollut Helsingin Sanomissa uutisoitu sitten huhtikuun ensimmäisen päivän, joten johtopäätöksenä voisi ajatella, että ensimmäisen sulkuviikonlopun jälkeen käännetyttä on kiirastorstaita lukuun ottamatta ollut huomattavasti vähemmän.

Uutisessa kerrottiin myös valmiuslain rikkomisesta sakotettujen määrä, joista 9 oli saanut sakon valvontapisteillä ja 2 junaliikenteessä. Uutisesta ei kuitenkaan selviä, oliko poliisi avannut tiedotteessaan sakkoihin johtaneita tekoja sen enempää.

Uudeltamaalta ja Uudellemaalle matkustamisen kieltoa painotettiin uutisessa siteeraamalla suoraan poliisin tiedotetta. Kiellon perusteiden, koronaviruksen leviämisen estäminen ja kansalaisen suojeleminen, esiin ottaminen korostaa kiellon merkitystä ja vetoaa lukijaan kiellon ymmärtämiseksi ja sen paremmaksi noudattamiseksi.

7.14 ”Poliisi käännytti rajalta useita hupiajelijoita”

The image shows a newspaper page with the following content:

- Top Left:** "KORONAVIRUS" and "Opiskelu" (Education).
- Main Article:** "Kotikoulua käy virallisesti noin 400 oppilasta". The text discusses the impact of the coronavirus pandemic on education, mentioning that while many schools have closed, home schooling is being used by approximately 400 students. It also notes that some schools are using digital tools like Zoom for remote learning.
- Right Column:** "Poliisi käännytti rajalta useita hupiajelijoita". This article reports on police actions at the border, where several speeders were stopped and fined. The police noted that the number of speeders has increased since the start of the pandemic.
- Bottom Left Ad:** A Telia advertisement titled "VAHVA TUNNISTAUTUMINEN ON MOBILIMAKSAMISEN EDELLYTYKSI" (Strong authentication is a prerequisite for mobile payments). It features an image of hands holding a smartphone and lists various services like Tietä, Tietä, and Tietä.
- Bottom Right Ad:** A SYNSAM advertisement titled "HUOLEHDIMME EDELLEEN SINUSTA JA SILMIESI TERVEYDESTÄ - VARAA KOKO LIIKE OMAAN KÄYTTÖÖSI." (We still care for you and your eye health - reserve the whole store for your use). It features an image of a woman in a suit and mentions services like "Tervetuloa palvelevaksii!" (Welcome to be served!).

Kuva 14. 14.4.2020 Helsingin Sanomat julkaisi A12 sivulla uutisen, missä kerrottiin pääsiäisen ajan rajaliikenteen valvonnasta. Kahden suurehkon mainoksen lisäksi aukeamalla käsiteltiin myös kotikoulunkäyntiä.

Helsingin Sanomien näköislehti ei ilmestynyt lainkaan pääsiäisenä 12.–13.4.2020 ja seuraava Uudenmaan eristystä ja poliisia koskeva kirjoitus oli lehdessä 14.4.2020 otsikolla ”Poliisi käännytti rajalta useita hupiajelijoita”. Uutinen oli lehden A-osan sivulla 12 koronavirus-osiossa lisäotsakkeella ”rajasulku”. Uutinen oli kooltaan noin neljäsosa sivusta ja tälläkin kertaa ilman kuvaa.

Uutisessa kerrottiin Uudenmaan maakuntarajan valvonnan sujuneen pääsiäisen ajan poliisin näkökulmasta hyvin. Liikennemäärät rajalla olivat olleet vähäisemmät, mutta vapaa-ajan matkustajia oli ollut aiempaa enemmän. Uutisessa siteerattiin STT:n haastattelemaa komisario Tuukka Skotmania sekä lainattiin ylikomisario Jarkko Lehtisen haastattelua. Kummankin haastatellun mukaan pääsiäisen aikaan oli ollut havaittavissa enemmän yrityksiä ylittää raja väärin perustein. Uutisessa kerrottiin jopa, että rajalle ajamisesta muodostui uusi huvittelumuoto ja sinne olisi ajettu ilta- ja yöaikaan vain siksi, että

käännyttäisiin takaisin. Uutisessa kerrottiin myös, että tarkastettavien ajoneuvojen määrä oli ollut pääsiäisenä noin neljännes arkipäiviin nähden. (Poliisi käännutti rajalta useita hupiajelijointa. Helsingin Sanomat ym. 14.4.2020.)

Uutisesta ei käynyt ilmi, oliko tiedot tarkastetuista ja käännetyistä ajoneuvoista sekä sakot saaneista peräisin haastatteluista vai poliisin itsensä laatimasta tiedotteesta. Edellisistä lukemista poiketen uutisessa annettiin käännetyjen lukema jälleen ajoneuvoina.

Vaikka Helsingin poliisi oli pääsiäisen tiedotteessaan (HS 11.4.2020) korostanut, että maakuntarajan turha ylittäminen on kielletty, oli uutisoinnin mukaan turha ja niin sanottu huviajelukin rajalle kuitenkin vain lisääntynyt. Oliko pääsiäinen pitkine pyhineen, kaiken kaikkiaan poikkeuksellinen tilanne, rajoitetut vapaa-ajanviettomahdollisuudet vai poliisin tiedottaminen herättänyt ihmisten mielenkiinnon ja saanut heitä enemmän liikkeelle muussa kuin luvallisessa rajanylitystarkoituksessa?

7.15 ”Milloin Uudenmaan eristys päättyy?”

Kuva 15. 15.4.2020 Helsingin Sanomat julkaisi sivulla A9 pohdinnan siitä, milloin Uudenmaan eristys tulee päättymään. Aukeaman toisella sivulla oli kirjoitus maltillisena pysyneistä potilasmääristä.

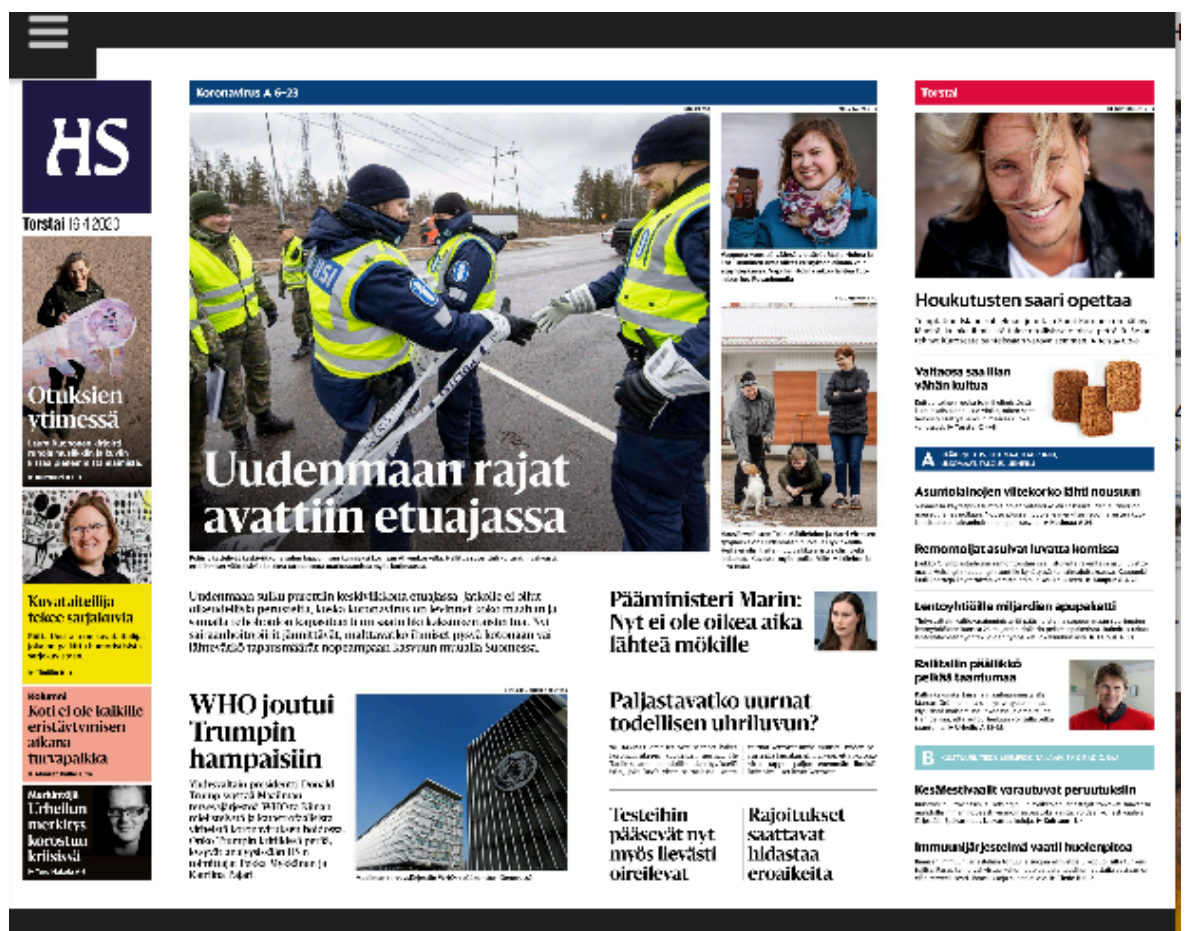
Artikkelissa kerrottiin, että hallitus olisi saanut tiistaina luettavakseen arvion siitä, pitääkö Uudenmaan liikkumisrajoitusta jatkaa vai puretaanko rajoitus ja pohdittiin asiaa molemmista näkökulmista (Sutinen ym. 2020).

Artikkelin tekstiosa ei sisältänyt varsinaisesti poliisiasiaa, mutta artikkelissa olevat kaksi suurta kuvaa olivat molemmat otettu Uudenmaan rajalta, missä poliisi tarkisti liikennettä. Isommassa kuvassa kolme huomioliivein varustautunutta poliisia seisoo rängätsateessa Hyvinkäällä Sahamäen liittymässä ja pienemässä kuvassa yksittäinen poliisi seisoo auton vierellä käsi ylhäällä (kuvat Sami Kero/HS). Tällä konstaapelilla on muista kuvista poiketen kasvot suojattu kasvomaskilla. Uudenmaan eristyksen alkamisen jälkeen mediajulkaisuissa oli kuvamateriaalina lähes poikkeuksetta ajoneuvoja pysäyttävä poliisi. Voisi jopa sanoa, että tien laidassa seisova, heijastinliiveihin sonnustautunut poliisi symboloi parhaiten koko Uudenmaan eristystä. Tämän jutun kuvista pienempi kuvastaa hyvin sitä, että rajavalvonta

sitoi poliiseja yötä päivää ja säässä kuin säässä. Toisessa kuvassa poliisin suun ja nenän peittävä kasvomaski taas kertoo eristyksen syystä.

Saman lehden (15.4.2020) sisällysluettelosivulla oli edellä mainitun artikkelin esittelyssä kerrottu rajavalvonnan tuloksista. 28.3.–13.4.2020 välisenä aikana ajoneuvoja oli tarkastettu noin 468 650 ja junamatkustajia noin 11 040. Käännytettyjä ajoneuvoja oli ollut noin 3820 ja junamatkustajia 200. Sakkoja tuona aikana oli valmiuslain rikkomisesta kirjattu 92 kuljettajalle ja 13 junamatkustajalle. (Sutinen ym. 2020.)

7.16 ”Uudenmaan rajat avautuivat ilman suurta dramatiikkaa”

Kuva 16. ”Uudenmaan rajat avattiin etuajassa” otsikoitiin torstaina 16.4.2020 Helsingin Sanomien sisällysluettelosivulla. Samassa yhteydessä olevassa kuvassa hymyilevät poliisit kättelevät (Kuva Juha Metso). Itse artikkeli sijaitsi näköislehdessä sivulla A6-A8.

16.4.2020 julkaistussa uutisessa kerrottiin liikkumisrajoituksen kumoamisesta ja siitä, kuinka rajojen avaaminen sujui ilman dramatiikkaa. Raja avattiin etuajassa, koska eristys ei ollut enää valmiuslain edellyttämällä tavalla välttämätön. Uutisen mukaan poliisiylijohtaja

antoi poliisikomentaja Aapiolle puhelimitse määräyksen tarkastuspisteiden purkamisesta kesken tämän pitämää tiedotustilaisuutta. Välittömästi tiedon jälkeen poliisit lopettivat tarkastukset ja puolustusvoimat alkoivat vetää joukkojaan. Poliisin kerrottiin kuitenkin olevan paikalla niin kauan, kun betoniporsaat ja muut tarvikkeet saataisiin kerättyä pois. Vaikka alustava tieto rajojen avaamisesta oli tullut jo aamulla, oli poliisi uutisenkin mukaan paikalla ja hoiti tarkastuksia siihen asti, kun käsky tarkastusten lopettamisesta tuli. Käsky rajavalvonnan lopettamisesta kulki uutisen mukaan nopeasti eri tarkastuspisteille ja tarkastukset lopetettiin välittömästi. Samalla myös puolustusvoimien virka-avun tarve lakkasi. (Grönholm ym. 16.4.2020.)

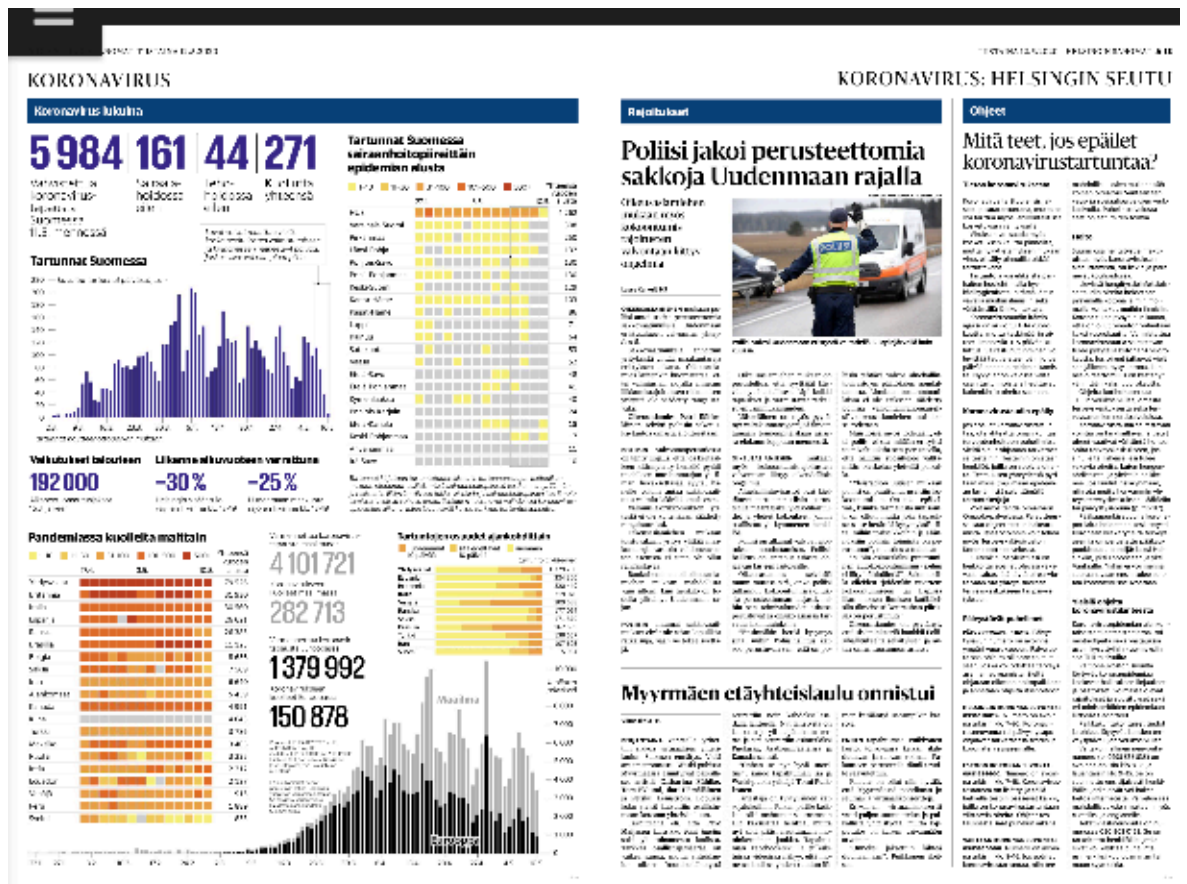
Artikkeliin oli haastateltu Uudenmaan rajan tuntumassa asuvia ihmisiä. Kanta-Hämeen puolella asunut mies kertoi, että poliiseja oli liikkunut alueella eristysaikana paljon ja joutuneensa useastikin selvittämään poliisille, millä asioilla kulki. Hausjärvellä asuva pariskunta oli kertonut kuullensa naapuriltaan, että poliisi olisi antanut luvan käydä Hyvinkäällä rajan yli kaupassa. (Grönholm ym. 2020.)

Jos Uudenmaan eristys symboloitui tien reunassa heijastinliiveissä seisoviin poliiseihin, niin erityksen purku symboloitui ainakin Helsingin Sanomissa hymyileviin ja kätteleviin poliiseihin eristysnauha käsissään.

Artikkeliin haastatellut ihmiset kertoivat kokemuksiaan rajavalvonnasta ja poliisista. Haastateltujen antamat tiedot hieman poikkesivat toisistaan. Haastateltu mies oli ollut kertomansa mukaan poliisin kanssa useammankin kerran puheissa ja joutunut selvittämään, millä asioilla liikkui, vaikka asui Uudenmaan rajan ulkopuolella. Haastattelusta jäi kuitenkin hyvin neutraali kuva, eikä ainakaan annettu ymmärtää, että haastateltu olisi poliisin kyselyjä millään lailla paheksunut. Pariskunta taas kertoi kuulopuheesta, jonka mukaan poliisi olisi antanut luvan rajanylitykselle kaupassa käyntiä varten, vaikkei se välttämättömäksi luokiteltava rajanylityssyy ollutkaan.

Artikkelissa olevassa kuvassa poliisikomentaja Aapio ja puolustusvoimien eversti seisovat yhdessä tien reunassa ja kuvatekstin mukaan odottavat käskyä purkaa sulut (kuva Kalle Koponen HS). Poikkeuksellista ja historiallistakin tilannetta kuvaa hyvin se, että poliisikomentaja on tullut henkilökohtaisesti Uudenmaan rajalle. Vastaavanlainen tilanne oli sulun alkaessa, kun sisäministeri Maria Ohisalon kerrottiin olleen rajavalvontapaikalla seuraamassa toimintaa.

7.17 ”Poliisi jakoi perusteettomia sakkoja Uudenmaan rajalla”

Kuva 17. 12.5.2020 Helsingin Sanomat uutisoi sivulla A12 otsikolla ”poliisi jakoi perusteettomia sakkoja Uudenmaan rajalla”. Utinen oli sijoitettu koronavirus Helsingissä – otsikon alle. Samalla sivulla kerrottiin Myyrmäen onnistuneesta etäyhteislaulusta ja ohjeistettiin, miten tulee toimia, jos epäilee koronavirustartuntaa. Aukeaman toisella sivulla oli päivittäiset koronaviruslstatot.

Noin kuukausi Uudenmaan eristyksen päättymisen jälkeen (12.5.2020) Helsingin Sanomat uutisoi, että oikeusasiamiehen mukaan poliisi antoi useita perusteettomia sakkovaatimuksia Uudenmaan rajavalvonnan yhteydessä. Utisen mukaan sakkovaatimuksia oli annettu yrityksistä ylittää maakuntaraja, vaikkei valmiuslain nojalla annetun liikkumisrajoituksen rikkomisen yrittämistä ole säädetty rangaistavaksi. Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen oli uutisen mukaan selvittänyt poliisin saktuskäytäntöä omasta aloitteestaan. Uutisessa kerrottiin, että poliisin valvontaoperaatioissa tehdyn linjauksen mukaan kertaalleen käännytylle henkilölle voitiin antaa sakkovaatimus valmiuslakirikkomuksesta, jos hän pyrki rajan yli toistamiseen. Oikeusasiamiehen mukaan rankaiseminen oli mahdollista vain silloin, kun henkilö oli todella ylittänyt rajan. Uutisessa kerrottiin myös, että poliisin antamat sakkovaatimukset eivät ole asian lopullisia ratkaisuja, vaan ne tekee syyttäjä. Annettujen

sakkojen lisäksi uutisessa käsiteltiin myös kokoontumisrajoitusten valvontaan liittyviä oikeudellisia ongelmia. (Kerkelä 2020.)

Uutinen ei ollut ylittänyt kynnystä päästä otsikoksi lehden sisältösivulle eikä uutisen sijoittelu aukeamalle, missä muita juttuja olivat muun muassa jokapäiväisesti julkaistavat koronaviruslukemat tai uutinen virtuaalisen yhteislaulun Suomen ennätyksestä, ainakaan lisänneet sen huomioarvoa. Uutinen oli kirjoitettu oikeusasiamies Petri Jääskeläisen haastattelun tietojen perusteella, eikä siihen oltu haastateltu poliisin edustajaa. Poliisi ei ainakaan tähän uutiseen ollut voinut tai halunnut ottaa vielä tässä vaiheessa kantaa. Asiaan ei myöskään palattu seuraavien päivien Helsingin Sanomissa.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyössäni seurasin Helsingin Sanomien Uudenmaan eristystä ja poliisia koskevaa uutisointia keräämällä kaikki Helsingin Sanomien näköislehdessä maaliskuun – toukokuun 2020 välisenä aikana ilmestyneet aihepiiriin kirjoitukset. Tavoitteenani oli tutkia sitä, mitä ja miten uutisoitiin ja minkälaista mediajulkisuutta poliisi Uudenmaan eristykseen liittyen Helsingin Sanomissa sai.

Taulukko 1. Helsingin Sanomien näköislehdessä 2.3.–12.5.2020 välisenä aikana ilmestyneet poliisia sekä Uudenmaan eristystä koskevat uutiset. (taulukko: Maijastiina Tammisto)

Uutiset HS:n näköislehdissä	17
Mielipidekirjoitukset HS:n näköislehdissä	0
Neutraalit kirjoitukset	16
Positiiviset kirjoitukset	(3)
Negatiiviset kirjoitukset	1

Uudenmaan eristystä ja poliisia koskevia kirjoituksia löytyi näköislehdistä yhteensä 17 kappaletta, joista 16 ilmestyi 2.3.2020–16.4.2020 välisenä aikana ja yksi 12.5.2020 (Taulukko 1). Kirjoitukset olivat pääasiassa uutisia ja ajankohtaiskatsauksia. Huomattavaa oli se, että yhtäkään aihepiiriin liittyvää mielipidekirjoitusta ei tuona aikana näköislehdistä

löytynyt. Sanomalehtien mielipidekirjoitukset ovat pääasiassa ajankohtaisia ja hyvinkin kriittisiä mielipiteitä, mutta myös joskus kiitteleviä kirjoituksia. Se, ettei aihealueeseen liittyviä mielipidekirjoituksia näköislehdistä löytynyt kertoo siitä, ettei kansalaisilla ollut kirjoituskynnystä ylittäviä negatiivisia kokemuksia poliisiin Uudenmaan rajavalvonnasta, mutta ei myöskään niin positiivisia, että yksityinen kansalainen olisi poliisin toimista mielipidesivustolla kiitellyt.

Uudenmaan eristystä ja poliisia koskeva kirjoittelu alkoi Helsingin Sanomissa jo useaa päivää aiemmin, kuin itse liikkumisrajoitus asetettiin voimaan. Helsingin Sanomat oli heti ensimmäiseen eristystä koskevaan artikkeliinsa haastatellut poliisin edustajaa siitä, miten mahdolliset rajoitukset käytännössä toteutettaisiin. Poliisi sai siis mediajulkisuutta jo siinä vaiheessa, kun liikkumisrajoitusten käyttöönotto oli otettu esiin vasta mahdollisena toimenpiteenä. Sisäministeriön poliisiosaston osastopäällikkö Tero Kurenmaan haastattelu antoi ymmärtää, että poliisi oli jo tässä vaiheessa varautunut mahdolliseen liikkumisrajoitukseen ja tietäisi, mitä tekee, jos ja kun rajoituksista päätettäisiin. Helsingin Sanomat antoi näin ollen jo alkuvaiheessa polisille merkittävän roolin koko Uudenmaan liikkumisrajoitusta koskevassa uutisoinnissaan.

Vaikka Helsingin Sanomien ensimmäisessä Uudenmaan eristystä koskevassa uutisoinnissa annettiin selkeä kuvaus poliisin mahdollisista toimenpiteistä, jäi seuraavissa aihepiirin uutisoinneissa poliisin toimenpiteiden osuus pieneksi ja jopa epämääräiseksi pohdinnaksi. Kaikissa kirjoituksissa ennen eristyksen ja rajavalvonnan alkua tuotiin kuitenkin selkeästi ilmi tilanteen poikkeuksellisuus ja toteutuksen vaikeus käyttämällä kuvauksia ”haastava”, ”ei ole helppoa” tai ”jopa todella vaikeaa”.

Poliisin resurssit ja niiden riittävyys saivat lehtikirjoituksissa huomiota lähinnä kirjoituksissa, jotka ajoittuvat ajalle ennen varsinaista rajavalvontatehtävän alkua. Selkeimmin asian otti esille sisäministeriön poliisiosaston osastopäällikkö Kurenmaa, jonka kannanotto siihen, että poliisin resurssit ei ole mitoitettu tämänkaltaisiin tehtäviin, huomioitiin artikkelissa erilliseksi korostetuksi sitaatiksi. Poliisin resurssien riittävyyttä huomioitiin myöhemmissäkin kirjoituksissa, mutta pääosin tuomalla esille rajavalvonnan työllistävyys ja sen vaatima 700 poliisin tarve ja puolustusvoimien virka-apu. Eristyksen ja rajavalvontatehtävän alettua tehtävän työllistämisen määrä näkyi pääasiassa artikkeleissa kerrotuissa tarkastettujen ajoneuvojen määrissä.

Poliisin rooli rajoituksen toteuttajana ja toiminnan johtajana tuotiin selkeästi esille uutisoinnissa. Heti siinä vaiheessa, kun varmistui, että rajat tullaan sulkemaan, poliisi kertoi Helsingin Sanomissa hyvinkin yksityiskohtaisesti toimenpiteistään ja siitä, että heti alkuvaiheesta turvaudutaan puolustusvoimien virka-apuun. Uudenmaan eristämiseen johtaneet tapahtumat etenivät hyvin nopealla aikataululla ja uutisointia seuraamallakin päätyi siihen tulokseen, että poliisi oli varautunut tilanteeseen hyvin ja pystyi nopeallakin aikataululla luomaan toimivan tilanneorganisaation. Poliisin johtovastuu ja se, että puolustusvoimat toimi poliisin alaisuudessa, tuotiin myös hyvin selkeästi esille kirjoituksissa. Rajavalvonnan käytännön toteutuksesta kertoessaan Helsingin Sanomat antoi lukijalle kuvan, että poliisi toimii johdetusti ja tehokkaasti ja pystyy nopeallakin aikataululla toteuttamaan annetut tehtävänsä.

Taulukko 2. Poliisin oman ulkoisen viestinnän ja haastattelujen osuus poliisia ja Uudenmaan eristystä koskevassa Helsingin Sanomien näköislehti uutisoinnissa 2.3.–12.5.2020. (taulukko: Maijastiina Tammisto)

Uutiset HS:n näköislehdissä	17
Uutiset, joissa poliisin edustajan haastattelu	7
Haastatellut poliisin edustajat	15
Poliisin tiedote uutisen pohjana	2 (+6)

Aineistossa oli käytetty yhteensä 15 poliisin edustajan haastattelua (Taulukko 2). Haastatellut olivat olleet pääasiassa päällystötason tai sitä ylemmän tason poliiseja ja heidän nimensä oli mainittu haastattelun yhteydessä. Pääasiassa haastatellut olivat siis operaation suunnittelu-, valmistelu- tai johtovastuussa olleita ylemmän tason poliiseja. Lisäksi näköislehteen oli haastateltu yhtä ylikonstaapelia ja junavalvontaa suorittanutta poliisipartiota. Ylikonstaapelin nimi oli mainittu haastattelussa, mutta poliisipartion haastattelussa nimiä ei oltu mainittu. Osaa haastatteluista oli siteerattu kirjoituksiin suoraan ja osaa lainattu osaksi artikkeleita. Muutamasta haastattelusta oli poimittu korostettuihin sitaatteihin myös yksityiskohtia, jotka saivat erityistä huomiota artikkelissa. Lehteen kirjoitetut lausunnot olivat sisällöltään informatiivisia ja asiallisia. Tässä kohtaa erityishuomion saa kuitenkin se, että viestintäoheistuksen noudattaminen on ensiarvoisen tärkeää poliisille, koska media saattaa nostaa lausunnoista, haastatteluista tai jopa poliisin käytöksestä esille sen, minkä katsoo herättävän parhaiten huomiota. Yhdessä artikkeleista toimittaja oli jopa kiinnittänyt huomiota siihen, että Tampereen rautatieasemalla valvontaa

suorittanut poliisipartio partio kahvimukit käsissään. Aina ei siis ole kyse vain siitä, mitä sanotaan tai kirjoitetaan, vaan myös toiminnalla tai vaikka vain ihan pienillä eleillään voi saada mediajulkisuutta. Myös poliisin olemus ja pukeutuminen joutuvat valokeilaan uutiskuvien kautta.

Kahdessa aineiston kirjoituksessa mainittiin suoraan lähteeksi poliisin tiedote ja toinen näistä kirjoituksista oli tehty täysin tiedotteen pohjalta. Lisäksi kuudessa kirjoituksessa oli ilmeisesti lähteenä käytetty poliisin tiedotetta, vaikkei sitä suoraan kirjoituksessa mainittukaan. (Taulukko 2.) Käytetyt tiedotteet koskivat pääasiassa valvonnan tuloksia, mutta myös ajankohtaisen informaation antamista kansalaisille.

Huomattavaa uutisoinnissa oli se, että Uudenmaan eristämistä ja poliisia koskeva uutisointi alkoi jo useaa päivää ennen, kuin eristäminen oli edes alkanut. Liikkumisrajoituksen astuttua voimaan vuorokauden vaihtuessa 28.3.2020 puolelle kirjoituksia oli päivittäin 1.4.2020 asti. Tämän jälkeen aihepiirin uutisoinnissa oli kahdeksan päivän tauko. Tauon jälkeen ensimmäisessä kirjoituksessa pohdittiin sulun jatkoa ja tekstissä sivuttiin myös poliisin osaa rajavalvonnan toteuttajana. Kirjoitus oli myös kuvitettu poliisiaiheisella kuvalla. Ensimmäinen varsinainen aihepiirin uutinen ilmestyi 11.4.2020 lehdessä. Uutinen oli laadittu poliisin tiedotteesta ja valvonnan tulosten lisäksi uutisessa korostettiin vielä liikkumisrajoitusta ja sen syitä. Tauko uutisoinnissa oli yllättävänkin pitkä. Kohti eristyksen loppua uutisointi kuitenkin taas jatkui päivittäisenä 16.4.2020 asti.

Merkille pantavaa oli myös se, että ensimmäisten uutisointien jälkeen, aihepiirin kirjoitukset siirtyivät alkupään sivuilta pidemmälle lehteen. Ensimmäiset uutisoinnit saivat lehdestä palstatilaa jopa useamman sivun, kun taas huhtikuun alun uutisoinnit olivat pieniä kuvattomia tai yhden kuvan kirjoituksia. Lyhyemmät kirjoitukset myös sijoiteltiin lehteen jokapäiväisten tai jopa vähemmän kiinnostavampien uutisointien ja mainosten joukkoon. Vasta eristyksen päättymisestä uutisoitaessa aihepiirin uutiset sijoitettiin takaisin ensimmäisille uutissivuille.

Heti eristyksen alettua poliisiaiheisia kuvia alkoi näkyä mediassa paljon. Aineistoa kerätessäni tein huomion, että poliisiaiheisia kuvia käytettiin mediassa hyvin yleisesti, kun kerrottiin, mistä tahansa koronavirukseen liittyvästä rajoitustoimenpiteestä. Helsingin Sanomien näköislehdessä eristystä koskeva uutisointi symboloitui autojonon vieressä seisoviin ja ajoneuvoa pysyttäviin poliiseihin, jotka säässä kuin säässä värjöttelivät tien

reunalla. Uutisoitaessa rajojen avaamisesta tunnelma kuvissa oli toisenlainen. Näköislehden sisällysluettelosivulle päätyneen kuvan tunnelma oli jopa iloinen. Jo pelkkiä uutiskuvia katsomalla ja mahdollisesti otsikoita silmäilemällä ymmärsi hyvin, mistä liikkumisrajoituksen suhteen oli tapahtunut.

Poliisia koskeva uutisointi liittyen Uudenmaan liikkumisrajoitukseen oli Helsingin Sanomien näköislehdessä kaiken kaikkiaan hyvin asiapitoista ja sävyltään neutraalia, ellei jopa positiivista. Ainoa aihepiiriin liittyvä negatiivinen tai poliisin toimintaa varsinaisesti kyseenalaistava kirjoitus ilmestyi 12.5.2020 lehdessä. (Taulukko 1.) Uutinen koski poliisin jakamia perusteettomia sakkoja Uudenmaan rajalla. Uutinen oli tehty oikeusasiamiehen haastattelun pohjalta, eikä uutisessa oltu otettu esille poliisin omaa näkökulmaa asiaan. Tästä heräsi mielessä lähinnä kysymys, että eikö poliisin kantaa oltu haluttu uutiseen edes ottaa vai eikö poliisi ollut itse halunnut ottaa kantaa keskeneräiseen asiaan. Uutinen ei kuitenkaan saanut lehdessä erityistä huomiota: etusivujen sijaan se oli sijoitettu vasta sivulle A12 ja samalla aukeamalla uutisoitiin jokapäiväisten koronavirustilastojen lisäksi muun muassa Myyrmäessä onnistuneesta yhteislaulusta.

Kaiken kaikkiaan poliisi sai melko paljon mediajulkisuutta liittyen Uudenmaan liikkumisrajoitukseen. Helsingin Sanomien näköislehdessä uutisointi oli pääosin neutraalia tai jopa positiivista. Uutisoinnissa tuli hyvin esille poliisin varautuminen, valmius ja suunnitelmallisuus hyvinkin poikkeuksellisessa tilanteessa. Vaikka poliisin resurssit aiheuttivat ennakkoon pohdintaa, ei liikkumisrajoituksen alettua niihin otettu juurikaan kantaa. Uutisointi toi esille myös poliisiin oman viestinnän merkittävyyden ja median roolin viranomaistiedon välittäjänä. Poliisin sisäisen ja ulkoisen viestinnän käsikirjan (Poliisihallitus 2011) mukaiset ulkoisen viestinnän periaatteet, kuten kansalaisten tiedollisten oikeuksien toteutuminen, poliisin näkyvyyden lisääminen sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen, toteutuivat Helsingin Sanomien näköislehtien kauttakkin hyvin. Myös valvonnan tulosten uutisointi tuli aineistossa esille useaan otteeseen. Merkillepantavaa oli se, että antamalla haastatteluja, pitämällä tiedotustilaisuuksia ja tekemällä tiedotteita poliisi itse varmisti näkyvyytensä ja positiivisen mediajulkisuutensa.

9 POHDINTAA

Työni tarkoituksena oli siis selvittää, minkälaista medianäkyvyyttä poliisi sai Helsingin Sanomien näköislehdissä liittyen Uudenmaan maakunnan liikkumisrajoitukseen. Keräämäni aineiston avulla sain kattavasti selvitettyä vastauksia asettamiini tutkimuskysymyksiin: mitä ja miten uutisoitiin ja missä valossa poliisi uutisoinnissa esiintyi.

Työtä aloittaessani aineistonrajaus aiheutti paljon päänvaivaa, mutta aineistoa oli pakko rajata. Aiheeseen liittyvän kirjoittelun runsaudesta johtuen päädyin vain yhden median tuottamaan materiaaliin. Aineiston rajaaminen painettua lehteä vastaavaan näköislehteen takasi aineiston muuttumattomuuden, joka omalta osaltaan lisää tutkimuksen luotettavuutta. Rajaaminen vain yhteen sanomalehteen voi kuitenkin tarkoittaa myös sitä, että tutkimustulokset ovat laajemmassa mittakaavassa ehkä jopa hieman yksipuolisia. Rajaaminen oli kuitenkin tehtävä ja näin ollen päädyin Suomen laaja levikkisimpään ja valtakunnallisesti ehkäpä jopa arvostetuimpaan sanomalehteen Valintaa tehdessäni tiedostin sen, että ilmestyvän paperilehden näköisversio kulkee aina hieman jäljessä verrattuna alati elävään nettiuutisointiin. Analysoinnin yhteydessä jälkijättöisyys tulikin esille joissakin uutisoinneissa. Näköislehtiä käyttäessäni varmistin myös sen, että kaikki aihealueen kirjoitukset tuli kerättyä ja tutkimusmateriaalini oli tältä osin luotettavaa. Mikäli aineistorajaus olisi ollut laajempi tai pohjautunut esimerkiksi pelkkään nettikirjoitteluun, ei tästä luotettavuudesta olisi voinut antaa takuita ja tutkimuksen aineisto olisi perustunut satunnaisotantaan.

Menetelmänä kvalitatiivinen mediaseuranta ja sisällönanalyysi olivat omiaan tämänkaltaisen tutkimuksen tekemisessä. Onnistuin löytämään aineistosta tosiasioita sekä aineiston havainnoinnin avulla myös aikaansaamaan erilaisia johtopäätöksiä, eivätkä tutkimustulokseni ole sattumanvaraisia. Mediaseurannan avulla sain selvitettyä, minkälaista julkisuutta ja miten paljon poliisi sitä sai Helsingin Sanomien näköislehdessä liittyen Uudenmaan liikkumisrajoitukseen. Poliisin sisäisen ja ulkoisen viestinnän käsikirja (Poliisihallitus 2011) sekä Poliisin strategia (Poliisihallitus. Poliisin strategia. Luettu 26.5.2020) toimivat hyvinä tiennäyttäjinä siinä, mitä lähdin aineistostani etsimään. Aineistoa tutkiessani kävikin hyvin ilmi se, että jokaisen poliisin olisi hyvä tuntea poliisin viestintään liittyvät periaatteet.

Kaikki käyttämäni tutkimusmateriaali on esitelty työssäni ja linkit aineistoon löytyvät liitteistä. Työn tekemistä vaikeutti se, että selkeää kaavaa tai runkoa siitä, miten sisällönanalyysia käyttäessä aineistoa tulee luokitella, ei ole. Aineistoa tutkiessani ja analysoidessani olen kuitenkin pyrkinyt olemaan objektiivinen ja avoin. Analyysi ja johtopäätökset ovat tehty työn tekijän näkökulmasta ja jonkun toisen tekemänä työ olisi saattanut olla painotuksiltaan tai vivahteiltaan hieman erilainen. Tässä kohtaa tutkimukseni luotettavuus perustuu siihen, miten hyvin olen onnistunut lukijani vakuuttamaan ja analysointini sekä johtopäätökseni perustelemaan.

Tein työn vain julkisia lähteitä käyttämällä ja tarkoituksella ulkopuolisin silmin. Myös poliisiorganisaatiota koskeva lähdemateriaalini on siis internetistä kaikkien saatavilla. Mahdollisena jatkotutkimuksena olisikin mielenkiintoista perehtyä Uudenmaan liikkumisrajoitusta koskevaan ulkoiseen viestintään poliisiorganisaation näkökulmasta. Tutkimus voisi käsitellä aihetta esimerkiksi siitä näkökulmasta, mitä viestittiin ja miten ulkoinen viestintä operaation osalta onnistui. Jonkin verran työssäni tätä aihetta sivusinkin, mutta vain niiltä osin, mitä oma aineistoni toi esille. Laajempaan työnä olisi kiinnostavaa tutkia myös muiden medioiden aiheeseen liittyvää uutisointia ja esimerkiksi sitä, erosiko se Helsingin Sanomien näköislehtien uutisoinnista.

LÄHTEET:

Anttila, Veli-Jukka 2020: Uusi koronavirus (COVID-19). Duodecim Terveyskirjasto. Kirjoitettu 28.4.2020. Luettavissa: https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk01257 Luettu 28.4.2020.

Duodecim Terveyskirjasto 2020. Lääketieteen sanasto. Luettavissa: https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=ltt02478. Luettu 28.4.2020.

Edilex 2020. Mikä on valmiuslaki? Julkaistu 13.3.2020. Päivitetty 14.4.2020. Luettavissa: <https://www.edilex.fi/uutiset/63562>. Luettu 29.4.2020.

Eduskunta 2020. Täysistunto 18.3.2020. Pöytäkirja. Luettavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Poytakirja/Documents/PTK_27+2020.pdf

Eduskunta 2020: Eduskunta päätti jättää voimaan valtioneuvoston asetuksen Uudenmaan liikkumisrajoituksista. Julkaistu 28.3.2020. Luettavissa: <https://www.eduskunta.fi/FI/tiedotteet/Sivut/liikkumisrajoitus-uusimaa-.aspx> Luettu 6.5.2020

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998: Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 8., painos. Tampere. Vastapaino.

Hakala, Kristiina 2020. Valmiuslain käyttöönottoaminen koronavirustilanteessa. Eduskunta. 03/2020. Päivitetty 28.4.2020. Luettavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/kotimainen_oikeus/LA/TI/Sivut/valmiuslain-kayttoonottaminen-koronavirustilanteessa.aspx Luettu 28.4.2020.

Heikkonen, Johannes, Kataja, Pauli, Lavapuro, Juha, Salminen, Janne & Turpeinen, Mira 2018: Valmiuslaki ja perusoikeudet poikkeusoloissa: Valtiosääntöoikeudellinen kokonaisarvio valmiuslain ja perustuslain 23§:n suhteesta. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 64/2018. Valtioneuvoston kanslia. Julkaistu 15.11.2018. Luettavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161153/64-2018-Valmiuslaki.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Helsingin Sanomat 2020. Tartunta varmistui koronavirukseksi Suomessa – Tämä tapauksesta tiedetään. Julkaistu 28.1.2020. Päivitetty 29.1.2020. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006387778.html>. Luettu 28.4.2020.

Helsingin Sanomat 2020: Havaittuja tartuntoja päivässä. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020:87. A10. Julkaistu 29.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/f00c819d-4430-4fcc-822a-0fc26cf0c24d/10> Luettu. 8.6.2020.

Hirsjärvi S, Remes P & Sajavaara P. 2008. Tutki ja kirjoita. Keuruu. Otavan kirja- paino Oy.

Juholin, E. 2009. Communicare! Viestintä strategiasta käytäntöön. Porvoo: WS Bookwell.

Kananen Jorma 2013: Case-tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kansallinen mediatutkimus 2019. Lukijamäärät ja kokonaistavoittavuudet. Luettavissa: <https://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2020/03/Lukijamaarat2019.pdf> Luettu 8.5.2020.

Kunelius, Risto 2003: Viestinnän vallassa. Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin. 5.uudistettu painos. Porvoo. WSOY.

Larros, Heini 2019: Presidentti, EU ja yrittäjät nousussa – suomalaiset luottavat poliisiin. Julkaistu 4.4.2019. Luettavissa: <https://www.eva.fi/blog/2019/04/04/presidentti-eu-ja-yrittajat-nousussa-suomalaiset-luottavat-poliisiin/> Luettu 20.5.2020.

Media Audit Finland 2019: Levikkitilasto 2019. Päivitetty 30.4.2020. Luettavissa: <https://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2020/04/LT-tilasto-2019.pdf> Luettu 8.5.2020.

Mäkipää, Leena 2004: Henkirikos Ilta-Sanomissa. Journalistisen kulttuurin murros ja rikosjournalismi. Espoo. Poliisiammattikorkeakoulu.

Nieminen, Hannu & Pantti, Mervi 2004: Media markkinoilla. Johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimiseen. 2. painos. Helsinki. Loki-Kirjat.

Oikeusministeriö 2011: Uusi valmiuslaki voimaan maaliskuun alusta. Tiedote. Julkaistu 29.12.2011. Luettavissa: https://oikeusministerio.fi/artikkeli/-/asset_publisher/uusi-valmiuslaki-voimaan-maaliskuun-alusta Luettu 14.5.2020.

Perustuslakivaliokunta 27.3.2020: Valiokunnan mietintö PeVM 8/2020 vp – M 9/2020 vp. Luettavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Mietinto/Sivut/PeVM_8+2020.aspx Luettu 6.5.2020.

Poliisi 29.4.2020: Poliisin toiminta. Poliisin toiminta ja oma varautuminen. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/koronavirus/poliisin_toiminta. Luettu 29.4.2020.

Poliisihallitus. Poliisin strategia. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/89088_POL_strategia_versio_FI_300320.pdf?22c19cecbdd7d788 Luettu 26.5.2020.

Poliisihallitus 2020. Korjattu tiedote: Poliisi valvoo kokoontumisrajoituksia muiden tehtäviensä ohessa, jokaisen on nyt syytä ymmärtää vastuu toimistaan. Korjattu versio julkaistu 17.3.2020. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/korjattu_tiedote_poliisi_valvoo_kokoonntumisrajoituksia_muiden_tehtaviensa_ohessa_jokaisen_on nyt_syyta_ymmartaa_vastuu_toimistaan_88660. Luettu 28.4.2020.

Poliisihallitus 2011: Poliisin sisäisen ja ulkoisen viestinnän käsikirja. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/15034_POLIISI_viestintakasikirja_v090511.pdf?30307aa9fc6ed588 Luettu 20.5.2020.

Poliisin viestintäpääliikköverkosto, Luotonen Marko & Tiainen-Broms Aija 2015: Poliisin viestintä. Nykytila, strategia ja kehittämisalueet 2015-2018. Poliisihallituksen julkaisusarja 2/2015. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/37186_Poliisin_viestinta_Poliisihallituksen_julkaisusarja_2-2015.pdf?7c6b75a9fc6ed588

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006: KvaliMOTV-menetelmäopetuksen tietovaranto. Teemoittelu. Verkkojulkaisu. Tampere. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Luettavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html Luettu 21.5.2020.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006: KvaliMOTV-menetelmäopetuksen tietovaranto. Tyypittely. Verkkojulkaisu. Tampere. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Luettavissa: https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_5.html Luettu 21.5.2020.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2009: Menetelmäopetuksen tietovaranto. KvaliMOTV. Kvalitatiivisten menetelmien verkko-oppikirja. Yhteiskuntatieteellisen tietoaarkiston julkaisuja. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/tietoaarkisto/julkaisut/kvalimotv.pdf>

Seppänen, Janne & Väliverronen, Esa 2012: Mediatyhteiskunta. Tallinna. Vastapaino.

Sisäministeriö 29.4.2020. Poliisin toimivaltuudet ovat tarkkaan säädelytyjä. Luettavissa: <https://intermin.fi/poliisiasiat/toimijat-ja-vastuut/poliisin-toimivaltuudet>. Luettu 29.4.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020: Koronavirus COVID-19. Päivitetty 27.4.2020. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/audit-ja-torjunta/audit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>. Luettu 28.4.2020.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 28.4.2020: Yleisvaaralliset ja valvottavat tartuntataudit ja niiden kustannusten jakautuminen. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006406297.html?share=d8976be7bc34ebf9e7b21603c69bd436>. Luettu 28.4.2020.

Tuomi J. & Sarajärvi A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä. Kustannusyhtiö Tammi

Vainio, Sara 2020: Koronaviruksen aiheuttama tauti nostettiin yleisvaarallisten tartuntatautien joukkoon – viruksesta voi tulla uusi kausi-influenssa, sanoo THL:n johtaja.

Helsingin Sanomat. Julkaistu 13.2.2020. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006406297.html?share=d8976be7bc34ebf9e7b21603c69bd436>. Luettu 28.4.2020

Valtioneuvosto 2020: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 118 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta. Asetus M 9/2020. Luettavissa: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/M_9+2020.pdf Luettu 6.5.2020.

Valtioneuvoston kanslia 2020: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 118§:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta annetun valtioneuvoston asetuksen ja liikkumisen tilapäisistä rajoituksista väestön suojaamiseksi annetun valtioneuvoston asetuksen kumoamisesta. Päätös. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f8069ff18> Luettu 6.5.2020.

Valtioneuvoston kanslia 2020: Valtioneuvoston asetus liikkumisen tilapäisistä rajoituksista väestön suojaamiseksi. Muistio. 27.3.2020. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1058456/Valmiuslaki+soveltamisasetus+118+%26+perustelumuistio+20200327+klo+2205.pdf/ff2f63c3-79af-2e23-6ccb-24f5880a6b2f/Valmiuslaki+soveltamisasetus+118+%26+perustelumuistio+20200327+klo+2205.pdf> Luettu 6.5.2020.

Valtioneuvoston viestintäosasto 28.3.2020: Liikkumisrajoitukset Uudellemaalle voimaan 28. maaliskuuta 2020. Sisäministeriön tiedote 192/2020. Julkaistu 28.3.2020. Luettavissa: https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/liikkumisrajoitukset- uudellemaalle-voimaan-28-maaliskuuta-2020-klo-00-00 Luettu 6.5.2020

Valtioneuvoston viestintäosasto 2020. Työntekijän työvelvollisuutta koskeva valmiuslain käyttöönottoasetus eduskunnalle. Tiedote 177/2020. Julkaistu 25.3.2020. Luettavissa: https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/tyontekijan-tyovelvollisuutta-koskeva-valmiuslain-kayttoonottoasetus-eduskunnalle. Luettu 29.4.2020.

Valtioneuvoston viestintäosasto 15.4.2020: Hallitus päätti Uudenmaan liikkumisrajoitusten kumoamisesta. Sisäministeriön tiedote 244. Luettavissa: https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/xx-1 Luettu 6.5.2020.

WHO 2020: Rolling updates on coronavirus disease (COVID-19). Päivitetty 24.4.2020. Luettavissa: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/events-as-they-happen> Luettu 28.4.2020.

Lähteinä käytetyt Helsingin Sanomien näköislehdet julkaisujärjestyksessä:

Muhonen, Teemu, Pölkki, Minna & Mykkänen, Pekka 2020: Mitä liikumisrajoitukset tarkoittaisivat? Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 81. A6-A7. Julkaistu 23.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/368c02e7-d39f-4aea-a437-240f110016d0/6>

Helsingin Sanomat 2020. Hallitus valmistelee Uudenmaan eristämistä. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020:83. A6. Julkaistu 25.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/d1d7a6d9-d6ed-4caa-ac0c-f170a896b5f1/6>

Muhonen, Teemu & Pikkarainen, Elina 2020: Hallitus: Uudenmaan rajat menevät kiinni. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 84. A6-A7. Julkaistu 26.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/22fa8236-54dc-4fd2-9047-fb336a328a92/6>

Helsingin Sanomat 2020: Tiesulut Suomessa kaipaavat hyvät perustelut. Pääkirjoitus. Näköislehti. 2020: 85. A5. Julkaistu 27.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/c018a159-c845-4459-8be8-7cee64bd6c5a/4>

Salmela, Jussi, Muhonen, Teemu & Kerkelä, Lasse 2020: Mitä Uudenmaan sulkemisella tarkoitetaan? Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020:85. A6-A7. Julkaistu 27.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/c018a159-c845-4459-8be8-7cee64bd6c5a/6>

Helsingin Sanomat 2020: Poliisit ja sotilaat valmiina sulkemaan Uudenmaan. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 86. A6-A7. Julkaistu 28.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/b25e5903-57b8-491c-a6bd-86e431e784a9/6>

Helsingin Sanomat 2020: Eduskunta hyväksyi Uudenmaan eristämisen. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 86. A8. Julkaistu 28.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/b25e5903-57b8-491c-a6bd-86e431e784a9/8>

Huhtanen, Jarmo, Niemi, Onni & Moilanen, Kaisu 2020: Uusimaa opettelee eloa rajan takana. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 87. A6-A8. Julkaistu 29.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/f00c819d-4430-4fcc-822a-0fc26cf0c24d/6>

Paananen, Veera 2020: Yli tuhat käännytettiin Uudenmaan rajalta. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 88. A7. Julkaistu 30.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/f891bfc6-2f92-4bf2-be0e-8e65692cd73c/6>

Parikka, Valtteri & Harju, Jukka 2020: Kolmos- ja Nelostielle kertyi jonoa. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 89. A10. Julkaistu 31.3.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/6f091651-54d9-4134-8699-08d0bb05fc5c/10>

Vilen, Jan 2020: Liikenne vähentyi huomattavasti. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 90. A11. Julkaistu 1.4.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/2ea453aa-a976-42d2-8183-afdabd91e3ba/12>

Sutinen, Teija 2020: Sulun jatkoa olisi työlästä perustella. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 98. A13. Julkaistu 9.4.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/c45e7a1a-33b5-4388-9bcd-21d96269c3ec/12>

Helsingin Sanomat 2020: Poliisi käännutti lähes 300 autoa Uudenmaan rajalta. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 100. A22. Julkaistu 11.4.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/13a922ad-1894-4ed6-9b4c-c2c3307f77fd/22>

Helsingin Sanomat, Suomen tietotoimisto 2020: Poliisi käännutti rajalta useita hupiajelijointa. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020:101. A12. Julkaistu 14.4.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/a1ad20ae-eeeb-4613-b6dc-1f3c8a81e678/12>

Sutinen, Teija & Luukka, Teemu 2020: Milloin Uudenmaan eristys päättyy? Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020:102. A9. Julkaistu 15.4.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/ddfa9f5c-badb-4252-b9d1-26dd17f17641/8>

Grönholm, Pauliina, Harju, Jukka & Loula, Pihla 2020: Uudenmaan rajat avautuivat ilman suurta dramatiikkaa. Näköislehti. Helsingin Sanomat. 2020: 103. A6-A8. Julkaistu 16.4.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/2059f6d9-2bc6-4c1b-9301-87961aa19a3c/6>

Kerkelä, Lasse 2020: Poliisi jakoi perusteettomia sakkoja Uudenmaan rajalla. Näköislehti Helsingin Sanomat. 2020: 128. A12. Julkaistu 12.5.2020. Luettavissa: <https://nakoislehti.hs.fi/a45d9e85-c979-40f2-9346-d4866a0ca177/12>